

— Washington, rugp. 23. Senatorius McCarran, demokratas, iš Nevada valstijos, remdamasis imigracijos valdininkų pranešimais, sakė kad yra penki milijonai asmenų nelegališkai šiame krašte. Šis nelegališkasis sveltisalių imigravimas yra pavojingesnis negu ginkluotasis užpuolimas, nes tarp jų yra komunistų, banditų ir kitų kriminalistų. Imigracijos tarnyba surado, kad Windsor, Ontario, Cuba ir Meksika yra punktai, per kur ateina nelegališkai daugiausia šių negeistunų žmonių, kurie sudaro penktą kolumną.

— 10½ milijonų Amerikos šeimų gyvenančių iš mažiau kaip \$2,000 įneigū per metą, tiktai gyvastį užlaiko, kada viskas brangu del maisto ir buto didelės stokos, ir sveikatos užlaikymo išlaidų. Vaikai pieno ir mėsos negauna, ir daugybė vienam kambaryje susigrūdę gyvena.

— Karalaitė Margarieta, Anglijoje, 20 rugpiučio su svečiais ir užkandžiais, links mai praleido jos 21 gimimo dienos sukaktuves. Ji džiau-gėsi, ypatingai su savo \$8,000 vertės automobiliu kurį karalius jai dovanojo. Yra keturi jaunuoliai, jos geriausi draugai: Lord Ogilvy, Lord Porchester, Earl Dalkeith, ir vienas amerikietis Vincas (Billy) Wallace.

— Honolulu turėjo žemės drebėjimą, kuris 8 namus visai sudaužė ir 30 daugiau pusėtinai. Apie \$50,000 nuostolių paliko ant pakranties Kona, Hayaii.

— Senatorius Taft, kalbėdamas prie Concord, New Hampshire valstybės legislaturės sakė, kad republikonai sugražins teisingumą ir taupumą valdžioj. Jis atsakė, kad per anksti apie prezidento kandidatystę čia kalbėti.

— Iš Fort Dix, New Jersey, važiavo pulkas kariuomenės jaunuolių, susėdę į sunkvežimus, kada "Jet" orlaivis mokinių, liepsnose nusileido tiesiog ant jų. Aštuoniolika lignoninėje, ir 13 negyvi. Arti tos vietos, 1937 metais, Hindenburg Zeppelin žuvo liepsnuose.

— New Yorke areštuota 15 jaunuolių, vaikinių ir merginų apie 20 metų amžiaus sykiu su vyresniu asmeniu, uždraustų narkotikų parduveju. Vienas iš jaunuolių negalėjo iškęsti ir prašė tuojaus morfino, reikalaujamas 8 kartus daugiau negu normališkai. Po išklausinėjimo, policija paleido visas merginas ir 6 vaikus. Likusius jaunuolius policija pasiliko ir pas juos surado morfino, adatų ir marijuanos cigarečių.

Statoma Amerikos Šventovė

Dabartiniu metu Amerika turi per 150 milijonų gyventojų, iš jų tik 26 milijonai katalikų. Tačiau JAV sostinėje Washingtone prie Katalikų universiteto yra pradėta statyti didžiulė šv. P. M. Nekalto Prasišėjimo paminklinė bažnyčia, garbei šv. Marijos, Amerikos globėjos.

Šiais metais JAV bažnyčiose bus daromos rinkliavos, kad surinkus pinigų užbaigti statyti kalbamą šventovę. Kardinolas Stritch paskelbė specialų ganytojišką laišką, ragindamas visus prisidėti aukomis.

Statomoji šventovė bus sianti panaši į lietuvių statytą Prisišėjimo bažnyčią Kaune.

— Pietinės Carolinos valstijoje pradėjo statyti fabriką, kurs kainuos 900 milijonų dolerių. Fabrikos bus naudojamas gaminti atominės bombos elementus, kaip Uranium—235 ir kitus. Nuo 1945 metų, keturiolika atominių bombų buvo susprogdinti išbandymuose.

— Iš Frankfort, Vokietijos atėjo žinia, kad komunistai jau pilnai priruošė 26 kariuomenės divizijas rytų Vokietijoje. Kasdien naujasios vėliausios išdirbystės, tankų, sunkvežimių, kulkosvaidžių, taipgi šautuvų ir kitokių karinių atsargų ateina į stovyklas užimti vietą pasenusių, nuo Antro Pasaulinio karo laikų. Komunistų kareiviam visiškai uždrausta gerti ir rukti. 400,000 rusų kareiviai dabar Vokietijoje. Jiems vadovauja gen. Vassily I. Chuikov.

— Vengrijos žmonės deportuojami prie nelaisvės darbų į rusų stovyklas. Jau virš 10,000 išvežti, ir neseniai 18,000 jaunuolių kritikuoti už netinkamą politiką tapo išvežti. Maskva ne tik tai pavergia darbininkus, bet mano, kad politika žmogaus turi būti pritaikinta prie rusų plano sukoministinti Vengriją.

— TEHERAN, Iran. Richard R. Stokes, Anglijos aliejaus reikalų vedėjas davęs ultimatumą gavo atsakymą nuo Irano premiero Mossadeg, kad negalima jokio susitarimo padaryt. Ponas Stokes sugrįžo į Angliją lėktuvu.

KOMUNISTAI BAIGĖ PALIAUBŲ KONFERENCIJĄ

TOKYO, rugp. 23. — Gen. Matthew B. Ridgway pranešė, kad komunistai atšaukė Kaesongo paliaubių konferenciją. Per Peipingo radio auksčiau buvo pranešta, kad Sąvienytų Valstijų lėktuvas numetė sprogstamą artį komunistų taikos atstovų namo Kaesonge, netoli vietos kur konferencija laikoma. Alijantai sakė, kad nuo to laiko kada konferencija prasidėjo, liepos 10-tą pasikartojo sesijų nutraukimai.

Washington, amerikos valdininkai sako, kad Maskva diktavo komunistam atšaukt konferenciją. Komunistai nutarė užbaigt pasitarimus, kada Jungt. Tautų atstovai nesutiko su komunistų reikalavimais del taikos linijos prie 38-tos paralelės.

Žinios pasikartojo, kad komunistai sustiprino savo linijas tuo laiku, kada abejoj pusės tarėsi. Vienok alijantai sakė, kad jie pasiruošę viskam, ką komunistai gali mesti.

TIRS DIDŽIŲJŲ FONDŲ VEIKLA

JAV yra susidarę dideli fondai, kurie turi pasistatę tikslus skirti pinigus socialinėms reformoms ir tarptautiniams santykiams pagerinti. Bet pastaraisiais laikais iš tokių fondų didelės sumos buvo paskirtos komunistų paleidimui iš kalėjimų kaip garantijos. Dalis garantuotojų paspruko ir dingo. Užstatai buvo konfiskuoti. Bet kai atsakingi pareigūnai panoro sužinoti iš kur tie fondai gauna pi-

nigus, tai tų fondų valdytojai atsisakė nurodyti šaltinius.

Atstovų rumų dienotvarkės komitetas nutarė siųsti sudaryti specialę komisiją ištirti kai kurių didžiųjų fondų veiklą, jų šaltinius ir ar sąmoningai naudoja pinigus antiamerikietinei veiklai paremti.

Jei tas bus realybėje įvykdyta, tai tenka neabejoti, kad paaiškės dar negirdėti dalykai.

Indonesijoje Neramumai

Rugpiučio mėn. 17 d. Indonėsija šventė 4-ją nepriklausomybės šventę, kuri praėjo ramiai ir įspudingai. Tačiau jei ne vyriausybės apdairumas, tai nepriklausomybės šventės minėjimas būtų įvykęs kruvinas. Komunistų vadovaujamos darbininkų unijos buvo pasiruošusios padaryti sukilmą, nuverstį esamą vyriausybę ir visą valdžią perimti į komunistų rankas. Raudonoji Kinija buvo pažadėjusi sukilėliams pagalbą ir pats sukilimo rengimas esąs įspiruotas iš komunistinės Kinijos. Areštuojant ruošiamo sukilimo vadus, kurių tarpas esą įtraukta net 16 parlamentato atstovų.

Skaitytojam

MAŽAI LAIKO TELIKO, TIKTAI SAVAITĖ

Nuoširdžiai prašome tų, kurie jau gavo tikietus parėmimui lietuviškos spaudos nepamiršti, bet kuo greičiausia išplatinti ir prisijusti. Galima tą lengvai atlikti tarp savo kaimynų, draugų ir darbininkų su kuriais dirbate. Tokiu būdu visi skaitytojai prisidės prie "A. L." metinio pikniko, kurs įvyks rugsėjo 2-trą, kaip tik prieš Darbininkų Dienos (Labor Day) šventę. Kviečiame į talką!

Kviečiami Tik Pasirašyti

Galutinis Japonijos taikos sutarties tekstas buvo išsiuntinėtas visoms konferencijoje dalyvauti pakviestoms valstybėms. Iš 50 pakviestų valstybių dalyvauti ir pasirašyti, 34 valstybės jau pranešė, kad dalyvaus ir sutartį pasirašys.

Sov. Rusija paskelbė, kad jos delegacija, priešaky su pirmin. Gromyko, atvyks į konferenciją su daug ir pagrindinės reikšmės pasiūlymų".

JAV vyriausybė pasiuntė Maskvai notą, kad San Francisco konferencija yra Japonijos taikos sutarčiai pasirašyti, o ne iš naujo pradėti svarstyti. Tokią notą Maskva yra gavusi. Bet Kremliaus valdovai mano, kad ir čia jiems pasiseks sudrumsti vandenį. Tik vargu ar pasiseks, nes Amerikos vyriausybė, tenka manyti, nebeduos buti vedžiojama.

— Vakarų Čekoslovakijos, Jachymovo Uranium minuo-se, rusai turi 120,000 pavergtų kasininkų (mainerių), kurie 10 val. ant dienos kasa po žeme iki greitai mirštį sulaukia. Pabėgę darbininkai pranešė tą žinią. Daugiausia yra Čekoslovakai prieš komunizmą.

ATIDENGTA ŽMOGŽUDYSTĖ

1944 metais rugsėjo mėn. į šiaurės Italiją buvo nuleisti JAV armijos majoras Halohan, leitenantas Icardi, seržantas Lo Dolce ir du italų partizanai, kad patirtų partizanų veikimą ir koki reikalingą pagalbą ginklais bei kitokių priemonių. Grupės vadas majoras Halohan turėjo su savimi 100,000 dolerių vertės aukso Amerikos ir Šveicarijos pinigais ir radio stoti.

Majoras Halohan patyręs komunistų partizanų veikimą, susiginčijo su leit. Icardi ir per radiją pranešė kam reikia, kad ginklų numetimą, sulaikytų. Leit. Icardi susitarė su kitais grupės nariais, majorą Halohan nužudė ir lavoną įmetė į Orto ežerą netoli Tries-

to. Pinigus ir grupės vadovybę perėmė leit. Icardi, pranešė kad maj. Halohan žuvo susišaudžius su vokiečiais ir pradėjo nurodinti kur ir kiek numesti ginklų. Vėliau tų ginklų dalį italų policija surado slaptuose komunistų sandeliuose.

Leit Icardi ir serž. Lo Dolce yra Amerikoje. Abu italų partizanai paslaptys nebeišlaikė ir išdavė. Įvykusioji tragedija po 7 metų išskilo aikštėn. Pagaliau ir lavonas maj. Halohan surastas ir atvežtas giminėms į Ameriką. Nusikaltėliai turės stoti prieš teismą ir pareikšti, ar jie majorą Halohan nužudė pasipelnimo tikslu, ar politiniais sumetimais ir veikiami komunistų?

Rašo L. L.

Sovietų Rusijai Užkertamas Kelias Į Pacifiką

Tarp JAV—Australijos ir N. Zelandijos jau yra sudarytas savitarpinės pagalbos sutartis. Visos trys valstybės pasižada teikti viena kitai pagalbą užpuolimo ir gresmės atveju.

Washingtono patiektomis žiniomis, tarp JAV ir Filipinų susitarta sudaryti savitarpinės pagalbos sutartį. Sutarties tikslas jau esąs paruoštas ir tik laukiama pasirašymo.

San Francisco mieste rugsėjo mėn. šaukiama konferencija Japonijos Taikos su-

tarčiai pasirašyti. Ta pačia proga numatyta, kad tarp aukščiau minėtų valstybių savitarpinių pagalbų sutartys bus pasirašytos. Be to bus pasirašyta tarp JAV ir Japonijos sutartis, kuria Japonija suteiks Amerikai teisę steigti ir laikyti bazes Japonijos teritorijoje.

Savitarpinių sutarčių sudarymas ir Japonijos teritorijoje laikymas bazių, Amerikai duodama galimybė sudaryti vieną gynimosi sistemą Pacifiko teritorijos nuo Sov. Rusijos.

K. L. "Samburio" "ŠVIESA" Gegužinė p. p. Devenių Dvare Watertown, Conn.

Amerikos lietuvių veikėjų Dr. Devenio ir p. E. Devenienės vardai šiandien yra plačiai žinomi lietuviškai visuomenei; o jų gražioje (Conn.) valstijos vietoje įkurtas ukis yra virtęs prieglobstis bei poilsio vieta ne vienam tremtiniui. Atsilankęs čia visuoimet rasi puikios gamtos aplinkumoje ir malonių šeiminių globėje besisvečiuojantį ar tai žilagalvį mūsų visuomenės veikėją, profesorių, ar kultūrininką, diplomata, ar vos tik per Atlantą perplaukusį tremtinį. Visi čia randa jaukų poilsį ateities darbams.

Ir praėjusį sekmadieni (rugp. 19 d.) Lietuvių Jaunimo Kultūros Samburio "ŠVIESA" New Yorke ir Naujosios Anglijos skyriai, p. Devenių pakviesti, buvo čia suruošę savo vasaros gegužinę. Iš New Yorke, Brooklyn, Bostono, Worcesterio, Brocktono, Waterburio ir kitų vietų buvo suvažiavę veik šimtas jaunimo "SVIESOS" narių ir jų bičiulių.

Kaip garbės svečiai gegužinėje dalyvavo Lietuvos konsulas New Yorke p. Budrys su ponia, Min. V. Sidzikauskas su ponia, buvęs L. R. Kryžiaus pirm. Dr. Jasaitis, prof. Vaclovas Biržiška, rašyt. Rimvydis.

Esant gražiam saulėtam orui gegužinė vyko pamiškės lankoje prie vandens baseino.

Programą pravedė New Yorke

"SVIESOS" skry. pirm. Coll. Repečka. Diskusinę paskaitą "Ano vadis Europa"? (kur eini Europa?) skaitė tik iš Vokietijos atvykęs Tubingeno universitetai baigęs teisininkas V. Pitkunigas. Paskaitoje išskeltos mintys apie šiandieninės Europos likimą sukėlė gyvas diskusijas, kurias apibendrino savo kalboje Min. V. Sidzikauskas.

Naujosios Anglijos "Šviesa" skyriaus vardu kalbėjo J. Vizbaras.

Programos metu buvo renkamos aukos lietuvių gimnazijai Diepholze—Vokietijoje paremti ir "Lietuviškos knygos" vajui stiprinti.

Po programos malonios šeiminkės p. E. Devenienės ir jos dukrelės Dalės visi svečiai buvo pavaišinti prie stalų medžių paunksnėje.

Vakarop po maudymosi ir plaukiojimo rungtynių prasidėjo šokiai, dainos ir žaidimai iki sutemų. Pagautas nuotaikos malonus mūsų konsulas p. Budrys, rikiova jaunimą sudainuoti: "Ant kalno karklai siubavo..."

Gerokai sutemus, nenoromis visi skirstėsi į namus prie kasdieninių darbų.

Už malonų leidimą susiburti lietuviškam jaunimui gražios gamtos prieglobsty ir puikias vaišias, p. p. Deveniems tariame širdingą lietuvišką aciu!

J. VIZBARAS—Sudavas

LIETUVIAI AMERIKOJE ir PASAULYJE

HARTFORD, CONN.

Žinios iš Lietuvių Gyvenimo Ir Klube Linksnių Pobuvių, Atostogos Ir Geležinės Tiesios Per Vasarą, Nevisi Lygiai Laimingi.

HARTFORD lietuviai vasaros proga sekmadienius praleidžia pajūryje, pasimaudo, pasidėgina saulės spinduliais, kai kurie tiek nudega, kad po kelētą dienų buna ligoniai, bet pajūryje palieka savaitės vargus, pamiršta kasdieninį "piecworką" mūsų dypukai fabriko darbininkai. Kalbėjau si su viena ponija, paklausiau aš jos: "Sakyk, poniate, ar mūsų pajūrys tiek gražus ir malonus kaip jūsų Palangoje?"

O ne—sakė ji nuosirdžiai—Palangos pajūris įdomesnis, gražesnis ir lietuviška saulutė nedėgina tiek kaip amerikoniška. Jūsų pajūrys neturi tokio gražaus, švelnaus smėlio kaip mūsų Baltijos pajūrys.

Ir ponija M. Januškevičienė su visa savo šeima 2 dukrelėms, žentais ir 2 auklėlėms—Beverly ir Nancy iškeliauja į atostogas. Aš jos klausiau: "Kur poniate atostogausite?"

Kur nors prie didelio ežero kupino žuvų!—atsakė ji man šypsodamasi. Aš supratau, kad jos ambicija atostogų proga žuvauti. Gerb. p. Januškevičienė vienintelė man žinoma lietuvaite mėgėja žuvavimo mūsų mieste.

Klausiu ir ponios Viktorijos Januškevičienės, žmonos Juozo Januškevičiaus išgarsėjusio filmininko, dabar tarnaujančio valstijos likerių komisionieriaus pareigose, vedėjo lietuviškųjų programų sekmadieniais per radio WKNB; p. Januškevičienė pareiškė man: Mano noras atostogauti pajūryje, gal prie Cape Cod garsiajų "byčių". Aš palinkėjau jai ir jos šeimai malonių atostogų prie Cape Cod pajūrio.

Klube šeštadienį vakarai linksni, malonus, vietos lietuviai, kai kada buna ir iš kitų miestų, net tolimųjų valstijų svečių, kurie linksmai šeštadienius praleidžia prie šokių ir televizijos menišku programų. Šoka jaunieji ir senieji, čia visi jie jaučiasi laimingi ir linksni. Lietuviškas orkestras, lietuviški ir amerik. šokiai, klubiečiai visus savo svečius nešykšti pavaišinti, ypač klubo vedėjas p. A. Ambrosas. Nenuostabu, kad jaunos ir pusamžio moteris p. Ambrosą džentalmonu vadina

ir jam šypsėna tankiai parodo.

Sunkiai serga klubietis Petras Labeskis ligoninėje. Visi jo pažįstamieji linki jam kogeičiau pasveikti.

Bronio Vedeikio sunus baigė Trinity kolegijoj mokslą, bet žada tęsti toliau. Pradžioje rugsėjo mėn. išvažiuoja į Arizoną, kur jis studijuos Geologijos mokslą— gamtos požemių turtų tyrimo, aukso, sidabro, naftos ir kitokių. Tai bus vienintelis mūsų tautietis šioje srity mokslininkas inžinierius. Mes linkime jaunam Vedeikiui pasisekimo pasiekti tikslo ir neabejojame, kad jo gabumas žada jam laimėjimą.

TMD kultūrininkai baigia savo atostogas, neužilgo bus TMD skyriaus valdybos narių posėdis, kuriame gal bus paruošti kultūrinės veiklos planai. Sakau, nes esu nuomonės, kad per vasarą jie ką nors sugalvojo, numatė veiklos planus. Pereitąjį sezoną TMD skyriaus nariai ir jų vadai atliko daug veikloje, kiek šiame sezone jie pasižymės veikloje ateitis pasakys.

BOSTON, MASS.

Visi į Seselių pikniką—Brocktone. Darbo dienoje, rugsėjo mėn. 3 d. Nukryžiuotojo Jėzaus Seserys savo vienuolyne lauks svečių iš visų Naujosios Anglijos vietovių. Tai bus 7-tasis čia vienuolyno sodyboje rengiamas piknikas. Pelnas skiriamas sėnelių prieglaudos užbaigimui. 10 val. iškilmingos pamaldos. 12 val. šilti lietuviški pietūs. Po pietų bus įdomi programa vaikams ir jaunimui. Dovanas gaus skaitlingiausia šeima. Taip pat iš toli miausios vietos atvykusi šeima. Tat rugsėjo mėn. 3 d. visi skubame į Seselių pikniką Brocktone.

Nauja knyga apie Fatimą.—Išėjo nauja knyga apie stebuklingus Marijos pasirodymus Fatimoje. Knyga labai rekomenduotina visiems.

Mindaugo krikšto minėjimas Bostone įvyks rugsėjo mėn. 2 d. Municipal Building salėje, 10 val. pamaldos šv. Petra bažnyčioje, o 2:30 val. prasidės iškilmės minėtoje salėje. Bažnyčioje šv. Mišias atlaikys prelatas dr. K. Urbanavičius, pamokslą pasakys kun. prelatas J. Juras. Salėje kalbės prof. S. Sužiedelis, dr. Petras Kaladė, me-

Nors Kiek Prisiminkim Seattle, Washington

Skaitydami gerąją lietuvišką spaudą randam gana gražių aprašymų, apie minėjimus, apie gražius piknikus, tik dėja mūsų SEATTLE kažkaip tik retkarčiais pasirodo į spaudą. Kodėl, argi jau toji SEATTLE yra numirusi lietuvių kolonija? Atrodo kad ne. Čia turime ir garsų lakuną FELIKSĄ VAITKŪ, kuris 1936 buvo parskridęs į Lietuvą; turime profesorių, lietuvišką kunigą, na prieš kelis mėnesius pas mus atvyko iš tremties daktaras V. B. SKIRGAILA su žmona ir 3 mažais vaikučiais. Atrodo, kad nors kiek turime asmenų, kurie galėtų išjungti bendram darbui prie lietuviybės išlaikymui.

Visi greit sužinojom, kad atvyko pas mus Dr. V. B. SKIRGAILA, bet ar mes vietos lietuviai supratom daktaro gyvenimo padėtį. Iš senesniųjų gal nei vienam tas aktualus klausimas nerupėjo. Tiesa nėra to blogo, kad neišeitų ir gerš. Čia turime tremtinį pilną lietuviškos dvasios ir energijos tai ANTANAS SALKAUSKAS, kuris pirmas tą reikalą suorganizavo, materialiai paremti daktaro šeima. Tas buvo atlikta per seną veikėją BALTRAMIEJŲ SUTKŪ.

Šiapus ar taip kalbėsim, reikia pasakyti tiesą, nes faktai parodo teisybę, kad nauji ateiviai pasigenda aiškesnės lietuviškos veiklos Seattleje. Kodėl? Štai šiais metais kaip ir visur, taip ir pas mus buvo minima lietuvių 1941 metų birželio 14 dieną, kurią surengė Latviai ir Estai—pakviesti dalyvauti ir lietuvius į Y.M.C.A. salę. Tiesa, į minėjimo salę įėjus tarp kitauciu vėlavų matėsi ir lietuviška mūsų trispalvė. Publikos buvo pilna salė daugiausia Latviai ir Estai. Ar mūsų lietuvių į tą minėjimą atsilankė daug? Tai ne—vos penki asmenys. Pagaliau ar Seattleje tik tiek gyvena lietuvių? Aišku, kad ne. Galima priskaityti kur kas daugiau, bet pasirodo nekurie visgi atsilankė į tą minėjimą. Daktaras V. B. SKIRGAILA, įteikė veik visiems senos kartos lietuviams atsilankymo pakvietimus, prisiminti, susikaupti nors minutim, nusikristi į tą šalį, kur šiandien viešpatauja azijatiška vergija. Bet atrodo, kad mūsų tėvynės kančios, mūsų pačių asaros, ką pergyvenom prieš 10 metų nėra niekam įdomu. Priešingu atveju, randasi tokių, kurie ir pasijuokia iš to.

ninę programos dalį atliks muzikas Jeronimas Kačinskas, solistas Stasys Liepas ir muz. mokytoja A. Plevokaitė.

"Amerikos Lietuvis" Bostone. Praeitą sekmadienį, rugpjūčio mėn. 19 d. patarautojai šv. Mišioms parduvinėjo prie bažnyčios "Amerikos Lietuvis". Žmonės tuoj išpirkto visus 35 egzempliorius.

Pašalpinė Lietuvių Organizacija

Antras svarbus dalykas irgi pamirštama, Seattleje randasi nuo senų laikų pašalpinė lietuvių organizacija, kuri užsivadina D. L. K. Gedemino vardu. Kiek jos veikla pastebi, tai liudna ir nemielia darosi, kad niekinamas garbingas lietuviškas vardas. Kaip kitose organizacijose taip ir mūsų draugystėje yra teli asmenys, kurie turi kitą krypties kelią, o vienas iš valdybos asmenų gieda draugystės konstitucijai priešingą giesmę. Liepos 4, surengė ta proga pikniką. Piknikas, kaip ir visuomet be jokio lietuviško ženklo. Vietoj ką naujesnio ir tinkamesnio parodymo čia matėsi tik "stiklelis". Vos įžengus per vartus ir paėjus kelis žingsnius, jautėsi, kad nelietuviškas piknikas yra, neplevėsavo Amerikos ir Lietuvos vėliavos, nesugiedojo abiejų šalių himnus. GEDIMINO draugystės nekurie valdybos pareigūnai neapibūdino ką reiškia šioji liepos 4 diena ir ko mes čia susirinkom.

Bendrai Prisdėkim Prie Lietuviško Veikimo

Apie tremtinių atitraukimą iš tremties čionai nepradėk nė svajoti, nes kita srovė įkalba ir patraukia daugiausia po jų pušei. Apie Amerikos Lietuvių Tarybos šauksmą ateiti jai į pagelbą, arba BALFui pasitūnima—kokią mažą paramą, tą klausimą galima svarstyti ir kalbėti, tik keliems senos kartos lietuviams. Mes nežinom kuom yra nepatenkinti, kai kurie mūsų tautiečiai tarp naujųjų ateivių. Juk mes iš jų nieko neatėmėm, pas juos neatsilankom. O ką mes pergyvenom, ir dabar pasakom tas baises pasekmes, tai yra ne melas, bet tikra teisybė apie jų svajojamą "saulės rojų".

Tad Seattle's seni ir nauji lietuviai ugdykite savo tėvynės meilę, nesiduokite kitos srovės įtakai suvedžioti arba jus paveikti. Argi jūs jau taip materialiai nukritot nekurie į bedugnės kraštą ir visai pamynėte po kojų kas yra lietuviška. Kartu bendraukite su geros idėjos asmenimis. Išsiskirkite nuotvą vadinamą "draugu", kurie jums žada ateitį gražų "saulės rojų" gyvenimą. Nors kiek prisimink lietuvi, savo tėvų pavergtą kraštą.

JASULEVIČIUS

BALF KRONIKA

Daugiau Organizacijų įstoja į BALF New Yorko Rinkliavą

Susidomėjimas Didžiojo New Yorko Lietuvių Tremtinių Pagalbos vajuim laipsniškai didėja; šiomis dienomis į vajuos talkininkus įstoja šios New Yorko lietuvių organizacijos: New Yorko Lietuvių Tremtinių Draugija, draugija "Šviesa", Teisininkų draugija New Yorke, Viešpaties Atsimainymo, Karalienės

ANGLIJA

Pavykęs Pasirodymas

Birželio 2 d. Nottinghamame įvyko pirmasis Nottinghammo Lietuvių Meno Samburio pasirodymas. Malonu pažymėti, kad programa buvo gana įvairi. Ji prasidėjo S. Lauriaus vieno veiksmo vaizdeliu "Pasimatymas", kurį puikiai atliko du scenos meno mėgėjai—I. Čepukaitė ir S. Eimutis. Po to sekė melodeklamacija, jausmingai atlikta S. Eimučio ir V. Untulio, vieno veiksmo vaizdelis "Konsulate", sudarytas pagal Pulgio Andriušio medžiagą, P. Jakučinsko solo dainos, akomponuojant V. Untuliui, ir čigonų pantomina, kurią ypač išpuodingai sušoko dvi vaidybinio meno entuziastės L. ir G. Laučiūtės. Pasirodymas baigtas bendru visų dalyvių chorų, sudainavusių dalyką apie anglų vištą.

Atskirai tenka paminėti Samburio dalyvį J. Astą, kurs palinksmino atsilankiusius ne vien vaidyba, bet ir sąmoningais anekdotais. Taip pat gerai pasirodė J. Žagunas, J. Viščius, V. Jonkaitis ir pranešėjas V. Melnikas.

Iš viso, Nottinghamo Lietuvių Meno Samburio pirmąjį žygį reikia laikyti visiškai pavykusiu. Atsilankę buvo patenkinti, pašoko ir maloniai nusiteikę išsiskirstė. Toks buvo rengėjų tikslas. Taigi, to tikslo jie ir pasiekė. Linkime Samburiui pasisekimo ir prašome, kad jis nenuleistų rankų ateityje, nes jo veikimas pasinešė tinkamomis vėžėmis. Padėka visiems, dirbantiems ne pelnui ar garbei, bet tremties skausmo palengvinimui. Padėka ir atsilankiusiems.

Iš "B. L."

Angelių ir šv. Jurgio parapijos. Laukiama ir kitų draugijų prisidėti atsiunčiant tuo reikalu raštus, ar igaliojant savo organizacijos atstovus prie vajuos komiteto valdybos. Visais tais reikalais prašoma rašyti vajuos komiteto pirmininkui adv. Pranui Aleksui, 105 Grand Street, Brooklyn 11, N.Y. Vajuos komiteto nariai jau pradėjo lankyti lietuvius biznierių rinkti garsinimų vajuos koncerto leidinui, taip pat prašo naujakurių į tą leidinį idėti padėkas savo kvietėjams į Ameriką (sponse-riams).

Vajuos prasidės š. m. spalį 1 d. ir tęsis iki spalį 7 d. Rinkliava bus užbaigta dideliu koncertu—vakaru, spalį 7 d. Lost Battalion Hall, 93-29 Queens Blvd., Elmhurst, L.I., N.Y. Bilietai į koncertą jau parduvinėjami.

Tinginys du karktu dirba, o šikštuolis du kartu moka.

Ne tas drutas kurs muša, bet tas kurs atlaiko.

Amerikos Lietuvis

Skaitytojų ir Remėjų Žiniai

"Amerikos Lietuvis" metinis piknikas įvyks sekmadienį, rugsėjo 2, 1951, prieš Labor Day, Jurgio Babrauskos pavilijone, Manville St., Leicester, Mass. Pikniko programa susidės iš muzikos, dainų, kalbų ir dovanų laimėjimų.

Čia talpinama tų Amerikos Lietuvis skaitytojų vardai, kurie netik užsiprenumeruoja Amerikos Lietuvis, bet ir remia jį materialiai beplatindami įžangos tikietukus su skiriamomis dovanomis. Štai tų mūsų skaitytojų vardai, kurie prisidėjo prie lietuviškos spaudos palaikymo ir pasiuntė pinigų už išplatintus tikietus:

- Mr. F. Davnais, Hudson, Mass. \$1.00
- P. Savage, Worcester, Mass. 1.00
- B. Parkins, So. Windsor, Conn. 1.00
- R. Rakauskas, Waterbury, Conn. 1.00
- C. Cesna, Worcester, Mass. 1.00
- A. Kukis, Vauy Hall, N. J. 1.00
- S. Bugnaitis, Worcester, Mass. 1.00
- A. Alšauskas, Worcester, Mass. 1.00
- J. Lowkis, Spencer, Mass. 1.00
- B. Kilmavicius, Cambridge, Mass. 1.00
- B. Zvyznys, Detroit, Mich. 1.00
- J. Korzeniauskas, Grand Rapids, Mich. 1.00
- St. Jasutis, Worcester, Mass. 1.00
- J. Pomeris, Worcester, Mass. 1.00
- Pr. Kuras, Wannamie, Pa. 1.00
- Mrs. A. Skučas, Wannamie, Pa. 1.00
- I. Malinauskas, Greenport, L. I., N. Y. 1.00
- I. Jankus, Hoosick Falls, N. Y. 1.00
- K. Kureiva, Windsor, Conn. 1.00
- M. Mazgelis, Worcester, Mass. 1.00
- P. Kazlauskas, Detroit, Mich. 1.00
- A. Viskauskas, Worcester, Mass. 1.00
- Pet. Tarnauskas, Paterson, N. J. 1.00
- Ke. Kartkevičienė, Chicago, Ill. 1.00
- J. Nagela, Framingham, Mass. 1.00
- J. Lavickas, Waterbury, Conn. 1.00
- W. Sharkas, Montello, Mass. 1.00
- J. Rikteraitis, New Britain, Conn. 1.00
- Ch. Kupeckis, Biddeford, Maine 1.00
- Paul Sileika, Hartford, Conn. 1.00
- F. Vilkas, Naugatuck, Conn. 1.00
- Paulina Leikus, Worcester, Mass. 1.00
- W. Zink, Baltimore, Md. 1.00
- M. Kazlauskas, Worcester, Mass. 1.00
- W. Krachalis, Torrington, Conn. 1.00
- P. Belis, Terryville, Conn. 1.00
- I. Urbonas, Breslau, Pa. 1.00
- K. Valuskas, Waterbury, Conn. 1.00
- B. Miller, So. Omaha, Nebraska 1.00
- A. Keršis, Worcester, Mass. 1.00
- P. Pikturna, So. Windsor, Conn. 1.25
- Al. Timinek, Brockton, Mass. 1.00
- E. Navickienė, Worcester, Mass. 1.00

"Amerikos Lietuvis" administracija taria nuosirdžiai aciu visiems laikraščio remėjams. Visais reikalais rašykite:—"Amerikos Lietuvis", 14 Vernon Street, Worcester, Mass.

ROMA, ITALIJA

Šiuo metu Romoje spausdinamas Aušros Vartų Mot. Marijos paveikslas. Paveikslą, pagal originalią fotografiją nupiešė žymus italų dailininkas, gi spaudos darbą atlieka geriausia spalvotoms reprodukcijoms spaus-tuvė. Paveikslas bus dviejopu didžio.

VIEN TIK FILENE'S KRAUTUVEJE WORCESTERY !
Vaikams, Augantiems berniukam ir mergaitėm
Metinis nupiginimas prieš grįžtant į mokyklą

AUGANČIOMS KOJOMS. BATAI

- mieros 5 1/2 - 8, paprastai \$5.25 . . . . \$4.69
- mieros 8 1/2 - 12, paprastai \$5.75 . . . . \$4.99
- mieros 12 1/2 - 3, paprastai \$6.75 . . . . \$5.99
- mieros 3 1/2 - 8, paprastai \$7.75 . . . . \$6.99

Išsirkinkite iš mūsų lentynose sudėtų puikiausių batų — įvairių madų, susegamų, surišamų ir įvairių iškulnų.

Per pašta ir telefoną užsakymai atyždžiai išpildomi—
Saukite 2-7551

Iš Apskrities pirkėjai pašaukite nemokamai ENTERPRISE 6175
FILENE'S VAIKŲ BATŲ KRAUTUVĖ, JAUNŪJŲ 3 AUKSTAS

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVĖJE

SPAUSDINAMA:

DRAUGLJOMS konstitucijų ir mokesčių knygelės.

PLAKATAI - Laiškai - Tikietai.

14 VERNON ST. - TEL. 5-1094 - WORCESTER, MASS.

HEAD NOISE MISERY?

Try this simple home treatment. Many people have written us that it brought them blessed relief from the misery of Head of Hearing and Head Noises due to catarrh of the head. Many were past 70! For proof of these amazing results, write us today. Nothing to wear. Treatment used right in your own home—easy and simple.

SEND NOW FOR PROOF AND 30 DAY TRIAL OFFER

THE ELMO COMPANY
DEPT. No. 979
DAVENPORT, IOWA

V. M. KLAUSUTIS

Mūsų Dienų Ivykiai

AUDRINGI LAIKAI POLITIKOJE

Vėl Suvažiuos San Francisco Mieste, Hollywoodo Komunistai, Mobilizuojami Vokiečiai, Politinė Audra Didėja.

RUGSĖJO mėnesyje įvyks antras valstybininkų susižiavimas San Francisco mieste. Buvo manoma, kad šis susižiavimas bus be maskolių, greitai užbaigtas, dabar jaučiamas apsvylimas, nes maskoliai žada dalyvauti San Francisco mieste ir nemažai aliarmuoti, nes jų tikslas suardyti susižiavimą, arba, pakeisti p. Dulles parašytą Japonijai taikos SUTARTĮ! Sugriauti visus Amerikos vadų japonams taikos planus, pasidaryti daug politiško kapitalo—propagandos.

Belaukiant susižiavimo San Francisco mieste, tenka prisiminti susižiavimą įvykusį prieš „auksinių vartų“ prieš 5 metus. Tame susižiavime buvo šaukus baliai, daug rusiškos vodkos išgerta, rusiško kaviero suvalgyta po nugėrimų, kaviera palydėjo šampanas, o kavutę koniakas. Tada vaišintųjų buvo Molotovas, krikštėvis Jungt. Tautų Organizacijos. Jungtinių Tautų tėvai ir krikštėviai šaukia baliavojo proga „krikštynų“ J. T. politinio kudiškio gimusio Dambartono Oaks rumuose Washington, „pakrikštinto“ San Francisco mieste, atsiminimai tebėra gyvi.

Tas istorinis įvykis beabiegtas ligi šiol kaip „didžiųjų laimėjimų“ Kremliaus valdovų, su jais krikštavo ir anglo-amerikoniškai bei jųjų talkininkai—politinio „kudiškio“ tėvai, krikštėviai ir svečiai. O stebėtojai iš šalies bežiūrėdami kraipė galvas ir kritiškai pasisakė: „Veltui bus jūsų džiaugsmas, nes jūsų „kudiškis“ gimė nesveikas, fiziškai ir protiškaip paraližuotas! Bet ekstatizijos kupini valstybininkai ir jųjų simpatikai, išskyrus vieną mūsų valstybininką, p. Harold E. Stassen, nekrepė dėmesio i kritikų pareiškimus.

Girtuokliai tėvai susilaukia nesveikų fiziškai ir protiškaip vaikų, taip atsitiko su demokratijų valstybininkų—Roosevelto, Stalino ir Churehillo politišku „kudiškio“ — jungtinėms tautoms, San Francisco mieste „pakrikštinto“ rusiška vodka. Tėvai Jungt. Tautų manė, kad jųjų politiškas „kudiškis“ augs, bus diktatorius, jam buvo duota diktatoriška—VETO galėjo valdyti pasaulį, spręsti jo problemas taip kaip jis norės, arba, kaip „dėdė“ Jozef Džiugašvili pageidauja.

Šio politiško kudiškio tėvas mirė, paliko tikta motina ir krikštėviai — giminės politiška ir moraliskai nublukusios; valstybininkai ginčinosi per 5 metus, vykdė „šaltąjį karą“ ligi šis karas įkaito, tapo karštuojų Korėjoje. Dingo šios politinės šeimos meilė ir sugyvenimas, artėja diena persiskyrimo—divorso ir politinė audra kuri griaus pasaulį iš pagrindų. Mes esam pasisakę „AL“ skiltyse prieš 5 metus, kad tėvai ir krikštėviai Jungt. Tautų politiško kudiškio susilauks juodųjų dienų. Mūsų pranašavimai išsipildė.

Viskas priklauso nuo tėvų. Jei jie pavyzdingi, dorovingai auklėja savo vaikus, jųjų vaikai būs tobuli žmonės. Jei tėvai sveiki, nealkoholikai, jųjų vaikai būs sveiki fiziškai ir protiškaip. Jungt. Tautų tėvai nebuvo sveiki ir blavių, tatau jųjų politiškas kudiškis protiškas ligonis! Panašus į buvusį Rusijos Carą, Petrą III-jį (nelegalų sunų Carienės Elzbietos, buvusį vyrą Carienės Katarinos II). Tatau Canas Petras III-sis neilgai valdė Rusiją po jo motinos Elzbietos mirties. Jo žmona, Katarina ir jos suokalbiniškai pašalino Petrą nuo sosto ir iš gyvenimo, ji tapo Carienės Katarina II-ji. Tatau rusiško kraujo politikas kudiškis San Francisco mieste, rusiška vodka krikštintas negalėjo būti sveikas ir įtakingas pasaulyje.

Gromyko, Panuškinas, Zarubin ir Golunski žada dar kartą pakratyti buvusius savo kolegas San Francisco konferencijoje, tuo labiausia Amerikos valstybininkus kritikuoti, daug nemalonumų padaryti sėdintiems valstybės departamente, ypač p. Dean Achesonui, kuris siekia taikos su Japonija be Rusijos ir Kinijos valdovų sutikimo. Kremliaus valdovas pasmerkė p. Achesono ir jo patarėjo p. Dulles parašytą Japonijai taikos sutartį ir pareiškė, kad šios sutarties nepasirašys Rusijos valdovai ir nedalyvaus taikos konferencijoje San Francisco mieste.

Washingtono valdovai apsidžiaugė. Dėja, Stalinas savo samprotavimą pakeitė. Jis atsiunčia delegaciją: Gromyko, Panuškina, Zorubin ir Golunski, pirmieji trys pirmaeiliniai rusų diplomatai, o Golunski, spėjū, yra žvalgybinis einantis reikalų komisiariate pareigas. Šie rusų delegatai rengiasi suardyti konferenciją, parašyti naują Japonijai taikos sutartį. Štai kame gludi p. Achesono neramumas ir laukiamas nemalonumas San Francisco mieste valstybininkų susižiavime, kur rusai ne mažai jiems pritarėjų.

HOLLYWOODO KOMUNISTAI

Nesenai baigtas mūsų Kongreso narių tyrinėjimas Hollywoodo komunistų atsiradimo ir jųjų veiklos. Buvo nuklausinėta daug Hollywoodo artistų, kai kurie prisipažino, kad jie buvo komunistai, kiti atsisakė prisipažinti ir buvo įrodyti, jog esą komunistai, patraukti i teismą, tarpe artistų liudininkų buvo vienas iš garsiųjų, Adolph Manjau, kuris nurodė kas Hollywoodo artistų yra komunistai, paminėjo jųjų vardus, kitų vardų neminėjo. Tačiau pareiškė, kad Hollywoodo artistų bendruomenė tapo įvelta i komunistų mūsų valdžios pareigūnų, kurie privertė Hollywoodo prodecerius, artistus ir dramų rašytojus pagaminti filmą Kremliaus valdovo, Stalino, garbei ir kartu komunizmo propagandai Amerikoje.

Art. Manjau tarpe kita ko pasisakė kritiškai, kaltino mūsų valstybininkus patarnavusius komunizmui paruošimu filmos iš mūsų Ambasadoriaus Joseph E. Davies knygos: „Mission to Moscow“, kurioje mūsų artistai pavaizdavo Staliną, rusiškąjį komunizmą kaip demokratijų prietelius ir davė įspūdį Hollywoodo artistams, rašytojams ir rezisoriams, kad Stalinas ir rusiškas komunizmas žmonijos prieteliai, demokratai, o kompartijos agentai išnaudojo tą filmą savo propagandai ir mobilizavimui Hollywoodo artistų, rašytojų ir rezisorių bei kitų i kompartiją. Art. Manjau pareiškė, kad Hollywoodo Kongreso komisijos nariams ir spaudoje parodė kas sudarė sąlygas plėtojimui komunistų propagandos ir organizavimui komunistų Hollywoodo artistų bendruomenėje, Tai daviniai Rooseveltinės eros ir mūsų demokratų partijos administracijos valdžios pareigūnų pataikavimu „dėdei“ Stalinui. Manjau sako: „Ne tikta Hollywoodo artistai, bet mūsų valdžios aukštieji pa-

GANDAI IR KAS UŽ JŲ SLEPIASI

(Tąsa)

Amerikos motinos dabar yra bombarduojamos baimės sukeliančiomis istorijomis. Nesenai sukurtas frontas, dažnai su daugiau kvailais skambančiais vardais, sklaidžiami gandai plačiai, kad sužlugdžius pasitikėjimą Jungt. Tautomis. Rėkiančiai aiškus apgaudinėjimas griaua pasitikėjimą mūsų apsaugos sistema su nepalaujančia srove skrajojamų diskų gandai.

Kiti baimę keliantys gandai mūsų motinoms teigia, kad jų sunų siunčiami i Korėjos kovos lauką be jokio paruošimo. Nesenai po kiniečių komunistų perėjimą Mandžurijos sieną, pasklydo gandas, jog Raudonųjų kariai priešė prie JV įklimpusio i Korėjos purvą amunicijos troko, padėjo vyrams jį ištraukti ir tada, puikia anglų kalba, paliepė jiems išvažiuoti iš čia, nes jie nenori nieko blogo jiems daryti.

Visi kiniečiai tenori, kaip šis gandas pasakoja, kad mūsų vaikinai paliktų Korėją. Tikslas visų tokių priešo gaudų yra sukelti moterų tarpe baimę, klaidingą supratimą bei reikalavimą, kad jų sunų būtų sugražinti namo. Tada, žinoma, komunistai galėtų tęsti savo išsiplėtimą.

Karo metu, pagal vieno žymaus Britų propagandos žinovą, — teisybė yra pirma auka. Psichologinio karo eigoje, amerikiečių lengvaburdiškumas ir baimė yra pirmieji ženklai silpnumo, ko komunistai ir trokšta. Tačiau šioje nerų kovoje amerikiečiai gali nugalėti priešą, jeigu tik kiekvienas atliktų savo dalį. Tarp dalykų, kuriuose jūs galite padėti— yra šie:

Pirma, atsimink, kad tik komunistai gali sukurti tokius gaudus. Sekmingam pravedimui jie turi būti paskleidžiami per lengvatikius lojalius amerikiečius. Jie pasklinda dėlto, kad gudrus komunistų propogandistai kiekvieną melą įvelka i panašumą tiesos. Kiekvienas gandas išrodo pareiną iš neabejotino šaltinio.

Taigi, netikėk bent kuriuo gaudu, kuris kelia nepasitikėjimą tarp negrų ir baltųjų, darbininko ir biznieriaus, piliečio ir valdžios, amerikiečių ir Jungt. Tautų. Per-

svarstyk kiekvieną pasakojimą, kuri tik išgirsti, šiais klausimais:

1. Ar jis pažeidžia moralę?

2. Ar jis kelia tavyje nepasitikėjimą valdžia, bizniu, darbu, negrais, katalikais, protestantais, žydais?

3. Ar jis kėsinaisi pakenkti mūsų Jungt. Tautų Alijantams?

4. Kas daugiau laimės pasklidus šiam gaudui—komunistai ar laisvasis pasaulis?

Jei kyla abejonė dėl špionąžo, sabotažo ar šiaip kuriai pražūtingai veiklai, — pranešk visa tai tiesiog F.B.I.—o ne savo kaimynui. Ar būtų gandai fantastiški ar ne—šie federaliniai vyrai pageidauja būti informuoti apie kiekvieną smulkmeną.

Neužmirškite, kad gandai yra priešė ginklai. Ir, svarbiausia, atsiminkite, kad komunistai žino, jog jie niekada negali sužlugdyti informuotos, budrios ir vieningos Amerikos — tautos, kurios gandai negali užmušti.

Iš Coronet, July, '51
JON. BAŠ.

Lietuviai Partizanai Veikia

Šveicarų laikraščio Basler Nachrichten pranešimu, Lietuvoje partizanų veikimas nesumažėjęs, nors kovoje su sovietų armija ir NKVD turinti labai didelius nuostolius—aukų.

Visą Lietuvą partizanų vadovybė padalinusi i rajonus, kurių priešakyje yra savarankiška partizanų kariška vadovybė. Vyriausioji partizanų vadovybė esanti Vilniaus miškuose.

Partizanai ginkluoti vokiečių ginklais. Tačiau dabar nebegaunant papildymų, ypač amunicijos, tai pradėta ginkluotis jau rusų kariuomenės ginklais, kurių prisimedžiojama iš nuginkluojamų NKVD ir ištūstinant rusų ginklų sandelius. Naujai įstoiantieji partizanai apmokomi. Veikimas stiprėjęs.

— Birželio 14—21 minėjimo dienų proga lietuvių darbo—sargybų kuopa Mannheim'e surinko tremtinių senelių, našlaičių ir besimokančio jaunimo šalpai 133,79 DM. Pinigai perduoti šalpos skyriui.

reigūnai tapo įpainioti i komunistų žabangus iš kurių dabar jiems sunku išsinarplioti.”

DOSTOJEVSKIS IR VOKIETIJA

Rusų rašytojas, Dostojevskis, yra pasakęs: „Kas valdys Vokietiją, valdys visą Eurazijos žemyną ateityje“. Šis rusų rašytojas, rusiško nacionalizmo ir imperializmo idėjų plėtotojas atkreipė dėmesį visų rusų imperialistinių valdovų i savo pareiškimus, nepamiršo jo pareiškimų ir Jozef Džiugašvili—Stalinas, jis nustatė savo politikos gaires pagal Dostojevskio idėją siekdamas valdymo Vokietijos ir viso Eurazijos žemyno. Stalinas dalinai savo tikslo pasiekė, jis valdo pusę Vokietijos, pusę Europos ir Azijos, jis rengiasi pagrobti visą Vokietiją, kuri buvo ir ateityje bus imperialistinių karų arsenalas, nes turi geriausius fabrikus karo gamybai paruošti, daug visokios žaliavos karo gamybai. Todėl Kremliaus raudonasis Caras deda pastangas vadtyti visą Vokietiją i kartu vakarų Europą paimti su pagalba komunistų.

Rytinė Vokietija rusų valdoma tapo arsenalu, jos mobilizacija militarinė ir ekonominė jau vykdoma. Visi buvusieji Hitlerio pasekėjai dabar yra kompartijos nariai. Šie komunistai talkininkauja Stalinui manydami, kad Stalinas išpildys jiems savo pažadus „išlaisvinimo“ jųjų krašto, kad jie kartu su rusais valdys Eurazijos žemyną, išnaudos turtus Rusijos ir Vokietijos naudai. Didžiariusiai, Dostojevskio idėjos sekėjai, žino ką daro, bet vokiečiai nežino ir jie bus labai apvilti.

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly Subscription: In U.S. \$2.00 In Foreign Countries \$4.00
Two Years Subscription \$4.00 Two Years Subscription \$8.00
One Half Year \$2.00 One Half Year \$2.50

Single Copies 6 cents

Advertising rates on application

American Lithuanian savaitinis laikraštis, šleina šeštadieniais, leidžiamas Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė Prenumerata: S. V. \$2.00 Užsienioose — Kanadoje \$4.00
Dviem Metam \$4.00 Dviem Metam \$8.00
Pusei Metų \$2.00 Pusei Metų \$2.50

Prenumeratos pradžia skaitotei nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter—September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

Tai Yra Vakarų Pasaulio Laisvės Kaina

Kaina, kurią partizanai turi mokėti už savo kraštų laisvę, prireikiama ir sulaukdamai raud. karius nuo tohmesnių agresijos veiksmų Europoje, kuri dar yra likusi laisva, ir gal net prieš pačias JAV. Pabėgėliai nuo kom. tiranijos taip pat svarų ginklą prieš sovietus sudaro. Vašingtone Valstybės ir Krašto Apsaugos dep-tų pareigūnai atsidėję istiria kiekvieną pranešimą ar žinią, gautą iš anapus gel. uždangos. Šie visi faktai pasitikėtimo asmens surinkti iš visos eilės pasikalbėjimų su Rytų Europos pabėgėliais.

Nors ryši palaikyti tarp V. Vokietijos ir Sovietų kontroliuojamų kraštų pagrindžio ryšiniams yra nepaprastai sunku ir pavojinga, tačiau ir ligi šiol jis vis tebėra gyvas ir nuolatinis. Tokioj Ukrainoj ar Gudijoje net pats žemės terenas yra jiems patogesnis nei Lenkijoje, Vengrijoje, Bulgarijoje ar Čekoslovakijoje. Ukrainiečiai turi savo UPA, guda—du pagrindinius sąjūdžius: Gudų Demokratinę Armiją ir „Juodojo Katino“. Jie kartais išleidžia i kautynės net su sov. divizijos dydžio daliniais. Ligi kovo 5 d. ukrainiečių savo UPAI vadovavo jų legendarinis gen. Taras Čuprinka. Jo dalinių efektyvumą taip pat patvirtino, —pastebi žurnalas,—mons. Krupavičius, kuris ir pats vadovauja rezistenciniam sąjūdžiui, kovojančiam dėl savo krašto laisvės, nes lietuviai kovotojai taip pat pasižymi kautynėse su sovietais kietumu ir prieš juos nesilanksto. Kalnuose partizanai turi net savas ginklų ir saugmenų dirbtuves. Prie ukrainiečių UPOS yra taip pat prisidėjęsi savanorių partizanų latvių, lietuvių, estų ir net vokiečių, be to, daug kunigų, ypač iš ukrainiečių tarpo. Pereitas metais UPA netoli Lvovo išsprogdino stambų sovietų amunicijos sandėlį su milijonais šovinių etc. Dar ne taip seniai ukrainiečių Volinijos ir Paliesės provincijos buvo kontroliuojamos ukininų. Išlaisvinimo Komitetas, ligi šiol tebera nepalaužtas, o jo vietoj jie turi išsirinke kitą vadą.

Čuprinka buvo sužeistas mirtinai begindamas savo vyr. būstinę Bilohorcos sodžiu, netoli Lvovo. Partizanų papročiu savo dalinius buvo išdėstęs po kraštą, prie savęs pasilikdamas tik saujalę vyrų. Nors rusai buvo ginkluoti tankais, tačiau ir tai juos i veikė partizanai, vadovaujami jo pavad. pulk. Vosyiliaus Kovalo. Paskui partizanai pasitraukė, drauge pasiimdami ir savo žuvusio vado kuną. Ligi šiol jo žuvimo aplinkybės buvo slepiamos, bet dabar jau paskelbtos viešumai, pažymint, kad „didžiausia garbė ukrainiečiui yra mirti už savo šalies nepriklausomybę“. Jo tikras vardas buvo Romanas

Suchevičius, kovojęs tiek prieš sov. okupantus, tiek prieš nacius. 1943 m. jis buvo vyr. Ukr. ist. kymuto paskirtas gen. sekretorium. Bugarų, rumunų ir lenkų laikraščiai praneša apie visą eilę įvykdytų „sabotažo veiksmų“. Lenkijoje partizanai yra sudarę WIN sąjungą. (Susaprejusį pasipriesiminą rodo, kad ir atentatas prieš marš. Rokosovskį, įvykdytas paskiau nusisovusio lenkų majoro. E.) Ir toi kol partizanai nenueido ginklų, laisvės dyasia Rytų Europoj nemirs—pažymi baigdamas žurnalas, gale paridėdamas vieno JAV karininko pastabą: Jūs turite šiuos kovotojus gerbti. Jie kaunasi jau daugiau kaip 5 metus, — nors tos kautynės atrodo beviltiškos. Tačiau jie vis tiek ne nemano pasiduoti.

Šiuo metu jie yra pririšę koki trečdalį visų Sovietų pajėgų Europoje

Tuo budu labai galimas dalykas, išgelbėję nuo karo visą likusį pasaulį. Kaip tik dabar jie yra patys geriausi mūsų sąjungininkai.

Visa tai yra tiesa, tik klausimas, ar Vakarų Europa ir visas laisvasis pasaulis net su tomis pačiomis JAV gerai supranta kainą, kurią minimieji kovotojai moka ne tik už savo krašto, bet ir už visų jų laisvę? Ir ar kas klauso jų balso, i juos kaip reikiant atsižvelgia? Lietuva per paskutines okupacijas yra netekusi 25-30 proc. visų savo gyventojų. Imant JAV mastu reikštų netekimą arti 40 mil. savų žmonių. O ką jos ir kiti kraštai tokiu atveju bylotų? Ar nešauktų, jog genocido konvencija reikia kuo greičiausiai įvykdyti ir tautžudybės vykdytojus sudrausti?

Šiuo metu jie yra pririšę koki trečdalį visų Sovietų pajėgų Europoje

Tuo budu labai galimas dalykas, išgelbėję nuo karo visą likusį pasaulį. Kaip tik dabar jie yra patys geriausi mūsų sąjungininkai.

Visa tai yra tiesa, tik klausimas, dar Vakarų Europa ir visas laisvasis pasaulis net su tomis pačiomis JAV gerai supranta kainą, kurią minimieji kovotojai moka ne tik už savo krašto, bet ir už visų jų laisvę? Ir ar kas klauso jų balso, i juos kaip reikiant atsižvelgia? Lietuva per paskutines okupacijas yra netekusi 25-30 proc. visų savo gyventojų. Imant JAV mastu reikštų netekimą arti 40 mil. savų žmonių. O ką jos ir kiti kraštai tokiu atveju bylotų? Ar nešauktų, jog genocido konvencija reikia kuo greičiausiai įvykdyti ir tautžudybės vykdytojus sudrausti?

AMERIKOS ŽURNALISTAS OATIS

Amerikos žurnalistas Oatis Čekoslovakijoje, buvo sulauktytas ir patrauktas teismam už šnipinėjimą. Kaip pasauliui jau žinomi komunistiniai teismai, kad ką yra numatę apkaltinti, tai suranda priežasčių ir teismas randa kaltu. Taip ir Amerikos žurnalista Oatis teismas rado, kad jis užsiėmęs šnipinėjimu ir prie patiektų kaltinimų prisipažinęs, už ką teismo ir buvo pasmerktas 10 metų kalėti.

Amerikos vyriausybė darė žygius jį išlaisvinti, bet iki šiol teigiamų pasėkų nedavė. Dabar Atstovų rumai priėmė rezoliuciją, kurioje vyriausybei siuloma nutraukti

su Čekoslovakija visus prekybos santykius, kol nebus paleistas už tariamą šnipinėjimą kalinamas žurnalistas Oatis. Rezoliucija pasiūsta senatui, kuris, manoma, irgi priims.

Valstybės Departamento sekr. D. Achesonas pareiškė, kad JAV imsis priemonių kalinamąjį žurnalista Oatis išliuosuoti.

— Amerikos spauda paduoda Reutersio agenturos žinias, kad Sovietinės Lenkijos Vyriausybės galva B. Bieruta, lankydamasis rytų Vokietijoje pasilė ryt. Vokietijos komunistinio režimo šefui W. Pieck perkelti atgal i Lenkiją 150,000 vokiečių. Varšuvos atitinkamos įstaigos sudaro pageidautinų atkėlimui sąrašus.

Literatūra ir Mokslas

BAISUS KIRMINAS

Ponas B. Brazdžionis "A. Lietuvio" 31 numery teisingai pastebėjo, kad "baisus kirminas ēda ir žaloja mūsų bendrą veiklą" ir kaip tuomi kirminu yra pavydas.

Taip, pavydas yra mirtinai nuodingas kirminas, kurs žaloja mūsų tautinę dvasią. Tų kirmių yra daugias neg vienas. Tik juos reiktų pažinti ir ieškoti priemonių, kad juos iš mus tautinio gyvenimo pašalinus.

Iš kur jie atsiranda?

Medžiaginėje gamtos srytyje kirmėlės veisiasi puvesiuose, sugedusiam maiste ir balose. Balose, berods, auga ir saldžių, gardžių uogų, kurios vilioja balon užeit, kad jų pasirinkus. Jose auga ir smirdančių žolių, kurių kvapsnis apsvaigina galvą. O jau tų visokių nuodingų kirmėlių tik ir knibžda, ir jai nebūsi atsargus, tai gali but mirtinai įgeltas. Balos gali but nusausintos ir paverstos į derlingą dirvą. Tada ir kirmėlės pranyksta. Tik reikia kruopštaus darbo.

Panašiai yra ir dvasinė sryty. Laikraščiai yra kaip valgyglos kur gaminama dvasinis maistas. Dar neseinas laikas atgal didesnė mūsų laikraštijos dalis maitino visuomenę srovinės neapykantos puvesiais. Tad ir nestelėtina, kad mūsų visuomenės dvasioje priviso nuodingų kirminų.

Ta nelemta padėtis jau pagerėjo. Dėka atvykusių tremtinių, kurių tarpe randasi šviesesnio proto žmo-

nių, mūsų laikraščių turinis pagerėjo. Piktos užgaulingos kritikos pranyko. Malonu paimit į ranką bile kurį laikraštį, nes jame randi rimtų, konstruktyvių minčių; sveiko, švaraus dvasios maisto.

Dar lieka balos—karčiamos, klubai, į kurias lenda vyrai, moterys, jaunimas, kad pasirinkt tenai "uogų"—meilių žodžių, saldžių bučių. Tų balų lankytojai, pakilę tenai savo uždarius ir apsvaiginę savo galvas alkoholio kvapsniu, pasidaro pavydus, ir nekenčia nei vieno su šviesesniu protu ir geriau medžiaginiai stovinčio žmogaus. Štai ir atsakymas iš kur atsiranda pavydo kirminas. Tose alkoholio balose veisiasi ir visos kitos nuodingos dvasios kirmėlių rušys.

Kas daryti?

Tas balas reiktų pradėt sausinti, organizuojant kultūrinės akcijos skyrius. Mūsų kultūrininkai, laikraštīninkai turėtų susirupinti ne vien laikraščių geru turiniu, bet taipgi planuoti ir surasti priemones, kaip įpratinus mūsų visuomenę prie skaitymo. Šviečiant kultūrinės akcijos spinduliams pradėtų džiuti alkoholio balos. Sumažėtų tų balų lankytojų skaičius. Jų širdys virstų derlingomis proto, dvasios dirvimis. Su tuomi išnyktų ir visos nuodingos kirmėlės, kurios žaloja mūsų tautos dvasią ir ardo bendrą veiklą.

ŽINIOS IŠ STOVYKLŲ

— Nuotaikos seniuniuose. Klaipėdiečiai, vadinamieji repatriantai, UNRRA laikais išskringuotieji, Prusų lietuviai ir šiaip lietuviai, savo laiku nepatekę į stovyklas ir UNRRA globa, jau kelinti metai gyvena privačiai vokiečių ukyje ir sudaro lietuvių seniunijas.

Tokių seniūnijų yra daugiausia kaimuose ir mažuose miesteliuose. Lietuviai yra beveik be išimties bedarbiai. Jų tarpe sergančiųjų ir senelių nuosimtis labai didelis. Seniūnai, aptarnaudami savo keliolikos kilometrų aplinkoje išsisklaidžiusią seniūniją, parodo ne paprasto pasišventimo ir atsidavimo bendruomenės labui. Nuo tokių žmonių pareina visos seniūnijos likimas. Beveik niekur neįmanoma suaukėti susirinkimo ir tokiems pobuviais stiprinti lietuviškumo dvasią, tinkamai painformuoti ir paguoti musų tautiečius. Pavieniai gyvenančias šeimas neįmanoma aprūpinti spauda, o šalpa, be seniūnų tarpininkavimo, irgi but neįmanoma.

Kokiomis nuotaikomis tokios seniūnijos gyvena, geriausiai gal pavaizduoja šiomis dienomis iš vieno seniūno gautas laiškas, kurio ištrauka, nekeisdami kalbos, čia paduodame.

"Sunku žmogui iš pašalpos gyventi, o dar sunkiau jos prašyti. Vargšai esame visi. Ne kožnas žmogus kitam lygus. Vienas kantresnis, neša savo likimą su jomuru, kitas vaitoja, nors ir sotus ir šiek tiek apsiręgti bei pasidėti turi. Bet liudesy dėl paliktos tėvynės, prarasto turto, neturėjimas uždario, nepakankamos pašalpos, paselkmėje to nepatenkinantis maistas ir iš to sekantis sergalingumas, nervy silpnėjimas ir ligos, žmogų tiek privargina, kad pasidaro visvien, ką ateitis atgabs.

Tokioje tai padėtyje musų draugams esant, labai malonus, brangus ir džiuginant dalykas, kada gautomis dovanomis galima mūsų bendruomenės narius paremti. Pasidaro jiems lengviau likimo našta nešti ir dvasiā sleigiančius sunkumus pakelti bei laukti geresnės ateities savo tėvynėje, kurion geidžia grįžti.

Apie Žmogaus Nedorybes

(Iš senovės)

Nuveikė žmogų nedorybė, Prilindo kokia biarybė; Gaila tokio gero vaiko, Ji paėmus dročiai laiko.

Kai rėtežiais prirakytą, Meilę jo neapsakytą; Tokią biarią pamylėjo, Jo gyvenimas nuėjo.

Piktos dvasios jau apstotas, Net jo sumaišytas protas; Pats nežino ką jis daro, Sielą į pragarą varo.

Ta biuri nedorą boba, Veda gyvenimą blogą; Savo šeimos ji nepaiso, Prilindo prie jauno vaiko.

Pirmiau tokis geras buvo, Bet jau dabar jis pražuvo; Besarmatė ta begėdė, Jo gyvenimą suėdė.

Patrotijo savo dalį, Kad eina prieš Dievo valią, Gerų žodžių jis negirdi, Neatbojo apie mirtį.

O kada nors jis gailėsis, Plaukus raus ir save ėsis; Ir savęs klaus kam taip darau, Į pragarą sielą varau?

Nežinau ką čia daryti, Kasdien noru ją matyti; Aš už ją galvą guldysiu, Kad ir sielą pražudysiu.

Apie mirtį neatbojau, Sparčiai į pragarą joju; Kad ir per amžius kentėsiu, Gyvastų už ją padėsiu.

Tai taip protas mano veikė, Aš neklausiau kas ją peikė; Aš jos niekad nepamesiu, Ir gal su jaja apsviesiu.

Visą "pėdę" atiduosiu, Ir teisingai jai tarnausiu; Kad tik ant manęs nerėktų, Ir su kitu nepabėgtų.

Kad jai Dievas atmokėtų, Kad ir ji verktų, kentėtų; Kiek aš už jos prikentėjau, Klanus sąsūrą priliejau.

Bet ir jam Dievas atlygis, Kad pasidarė padykęs; Jei dar juos greitai nepames, Į didelę bėdą įves.

Ta ragana, ta biarybė, Ji per savo nedorybę; Ir ji taip pat išmokino, Kaip prie jo prisikabino.

Rašo J. ŠIKSTENAS buv. adv. Vilniuje

KAS REIKIA ŽINOTI IR DARYTI NUSTOJUS DARBO

DARBO UŽTIKRINIMAS MASSACHUSETTS VALSTIJOJE

(Ištraukos iš: Massachusetts Employment Security Law. Gen. Laws Chapter 151 A. Created by Ch. 685 (H. 2852, L. 1941, approved and effective October 24, 1941.)

Massachusetts Valstijoje bedarbių reikalus tvarko 1941 m. išleistas Darbo Užtikrinimo Įstatymas (Employment Security Law). Šis įstatymas neapima visus darbininkus, kaip pav. žemės ūkio, namų ruošos (privaciuose butuose), studentus ir t.t. (par. 6.). Todėl patartina iš anksto išsiaiškinti, ar jusų darbovietės dirbantieji yra apdrausti nuo bedarbės, ar ne. Jeigu jus nėsate apdrausti nuo bedarbės, tai bedarbės atveju negausite jokios pašalpos.

Darbo Užtikrinimo Įstatymas bedarbius skirsto į dvi rušis, butent:

1. Pilnai bedarbis (total unemployment).

2. Dalinai bedarbis (partial unemployment).

Pilnai bedarbis yra asmuo, kuris į savaitę nieko neuždirba. Dalinai bedarbis yra asmuo, kuris į savaitę, darbo stokos dėliai, bet ne apsilaidimo, arba ligos dėliai neuždirbo, tos sumos, kuri jam pagal įstatymą, butų teikiama, kaip bedarbio pašalpa, neįskaitant vaikų priedus.

Visų pirma susipažinkime su statomais reikalavimais gauti bedarbio pašalpą. Kad gauti bedarbio pašalpą, asmuo:

1. Privalo būti uždirbęs praeitų kalendorinių metų bėgyje (Base Period), ne mažiau \$150. (par. 24 a.)

2. Privalo būti tinkamas darbu ir sutinkas priimti darbą pagal savo nuolatinį užsiėmimą, arba bent kokį kitą užsiėmimą, kuris yra rastas (pripažintas), jam tinkamu. (par. 24 b.)

3. Privalo pranešti Darbo Įstaigai (Employment Office), apie savo bedarbę ir suteikti reikalaujamas žinias.

Pašalpa negali buti duodama (teikiama) šiais atvejais:

1. Apsilaidimo registruotis, arba teikti reikalaujamas žinias (par. 25. 114051.)

2. Atlyginimo gavimas iš kitų įstaigų, draugijų, remiantis atleidimu.

3. Savavališkas iš darbo pasišalinimas, arba atleidimas apsilaidimo, arba blogo pasielgimo dėliai.

4. Apsilaidimo gauti, arba priimti tinkamą darbą (par. 25. c.)

Nustatyti darbo tinkamumą (suitable employment) yra pavesta Darbo Įstaigos Direktoriui. Darbo Įstaigos Direktorius, nustatydams darbo tinkamumą, privalo atsižvelgti į asmens sveikatą, saugumą, moralę, darbovietės nuotolį, keliones išlaidas, viską palygindamas su senąja darboviete.

Joks darbas negali buti pripažintas tinkamu (suitable employment) ir pašalpa nutraukta, darbo nepriėmimo dėliai, žemiau nurodytais atvejais:

1. Jeigu pasiulytasis darbas (position) yra laisvas, todėl, kad tuo metu vyksta streikas.

VISI VAROMI Į PIONERIUS

Nori nenori, bet visi vaikai grudami į pionierius. Jei 1945 m. jų buvo tik 9.000, tai perėjais metais buvo paskelbta jų skaičių oficialiai pasiekus jau 135.000. Jų vadai rengiami Kau-nu mokyti. seminarijoje ir spec. mokykloj Vilniuj. Į m-jų institutų ir seminarijų programas net įtrauktas punktas, kaip vadovauti komjaunuoliams ir pionieriams. Tačiau jų tėvynės sostine skelbiamas jau ne Vilnius, bet—Maskva (tat patvirtina kad ir "Sov. Litva" N. 191)... Dar yra mokyklų, ypač kaime, kur dar visi nėra pionierai, o daug kur jie veikia tik dėl akių. Prieš pora metų net apie 500 mokyklų neturėjo jų vyr. vadovų, nors visi žino, ką reiskia tokio vadovo neturėti, ypač nekomunistui mokytojui.

2. Jeigu pasiulytojo darbo vandenų skaičius yra mažesnis, arba kitos pasiulytojo darbo sąlygos yra blogesnės, negu kitose panašios rušies, toje pat vietoje imonėse.

3. Jeigu pasiulytojo darbo priėmimas paremtas sąlygomis: įstoti į imonės uniją, arba suvaržo teises įstoti, arba pasilikti nariu, bent kokioje geros vartos (bona fide) darbininkų organizacijoje arba draugijoje. (par. 25. 11 4055, 11 4057)

PAŠALPOS DYDIS

Kalbant apie pašalpos dydį reikia skirti du dalykus, butent: 1. Bendras pašalpos dydis.

2. Savaitinis pašalpos dydis. Pašalpos dydis nustatomas pasiremiant paskutinių metų (Base Period), bendra pajamų suma. Kiekvienas bedarbis turi teisę gauti pašalpą, bendrame kiekyje, tą sumą, kuri bus mažesnė, ar 30%, nuo bendros praėjusių kalendorinių metų (Base Period) pajamų sumos, ar 23 kartus padauginus savaitinę pašalpą. Pavyzdžiui:

Jūs užsiregistravote, kaip bedarbis, 1951 m. gegužės mėn. 1950 metais, jus uždirbote \$1082.05. Taigi 30% nuo \$1082.05, bus \$324.60. (nepilnas doleris skaitomas pilnu.) Didžiausias ketvirčio uždėris — \$483. Taigi savaitinis pašalpos dydis — \$25. Padauginus \$25 X 23 — \$575. Mažesnį sumą bus \$324.00 — 325. Taigi bendras pašalpos dydis bus \$325.

Pašalpa privalo buti sunaudota, skirtingais pašalpiniais metais, t.y. iki kovo mėn. 31 dienos.

SAVAITINIS PAŠALPOS DYDIS

Savaitinis pašalpos dydis nustatomas, pagal specialiai įstatymu nurodytą lentelę, vedantį didžiausiuoju metu ketvirčio atlyginimu. Butent, kalendoriniai metai (Base Period) suskirstomi į ketvirčius:

1. Keturštis — sausis, vasaris, kovas.
2. Keturštis — balandis, gegužis, birželis.
3. Keturštis — liepos, rugpjūtis, rugsėjis.
4. Keturštis — spalį, lapkritis, gruodis.

Tuomet imama didžiausias ketvirčio atlyginimas. Butent:

- I. Ketr. jus uždirbote — \$10.00
- II. Ketr. jus uždirb. — \$20.00
- III. Ketr. jus uždirb. — \$482.05
- IV. Ketr. jus uždirb. — \$600.00

Taigi, didžiausias ketvirčio atlyginimas bus \$600. Asmuo, kuris į ketvirtį, uždirbo daugiau negu \$480.00,—gauna savaitinę pašalpą \$25.00 sumoje.

Vedusieji gauna, kiekvienam išlaikomam vaikui iki 18 metų amžiaus, į savaitę \$2.

Skirtoji savaitinė pašalpa, plus vaikų priedai, bendroje sumoje negali buti didesnė negu ankščiau uždirbtasis savaitinis atlyginimas. Vaikų priedai neįeina į bendrąjį skirtąjį pašalpos dydį.

Savaitinė pašalpa negali buti mažesnė negu \$6 į savaitę ir nedidesnė \$25. be vaikų priedu.

Bedarbiai ankščiau dirbę nepilną valandų skaičių. (Part

time workers.)

Asmuo nepajėgias, ar nenoris, ar dėl kokių kitokių priežasčių normaliai dirba mažiau, negu įstatyme nurodytas darbo laikas (40 val.), vadinamas dalies laiko darbininku (part time workers) ir bedarbės atveju, gali registruotis darbo įstaigoje ir prašyti pašalpą. Registravimosi budo ir pašalpos dydį nustato direktorius.

PAŠALPA DALINIAI BEDARBES ATVEJU

Daliniai bedarbių įstatymas vadinama asmenį, kuris į savaitę, darbo stokos dėliai, bet ne apsilaidimo, arba ligos dėliai neuždirba tos sumos, kuri jam, pagal įstatymą, butų teikiama, kaip bedarbio savaitinė pašalpa. (weekly benefit rate.)

Pav.: jusų imonėje darbai sumažėjo, ant tiek, kad jus dirbate į savaitę, tiktai 2 dienas ir uždirbate 16 dol. Jusų praeitų metų, didžiausio ketvirčio atlyginimas \$500. Taigi jus budami pilnai bedarbiu, gautumėte \$25. į savaitę, gi dabar uždirbate tiktai \$16. Šitu skirtumu \$19, jus galite gauti iš Darbo Įstaigos. Pašalpos dydžio apskaičiavimas ir pašalpos dydis, yra toks pat dalinio bedarbės atveju, kaip ir pilnai bedarbio.

LAUKIAMASIS PERIODAS (Waiting Period)

Įstatymas reikalauja, kad kiekvienas bedarbis, prieš gaudamas pašalpą, atliktų laukiamąjį periodą. Laukiamasis periodas, esant pilnai be darbo, yra viena savaitė, o esant dalinai (partial unemployment) dvi savaitės. Savaitės neprivalo sekti paėliui (par. 23.)

Laukiamasis periodas prasideda nuo artimiausio sekmadienio, jusų, kaip bedarbio, registracijos diena.

Butent: jeigu jus užsiregistravote pirmadienį, antradienį ar trečiadienį, tai laukiamasis periodas prasidės nuo praėjusio sekmadienio. Gi jeigu jus užsiregistravote, kaip bedarbis ketvirtadienį, penktadienį, tai laukiamasis periodas prasidės tiktai nuo sekančio sekmadienio. Laukiamasis periodas yra kiekvienais pašalpiniais metais ir tiktai vieną kartą. Niekas negali gauti pašalpos laike laukiamąjo periodo (par. 23.) Savaitę sudaro 7 paėliui sekančios kalendorinės dienos, pradedant nuo sekmadienio.

PAGRINDINIS PERIODAS (Base Period)

Pagrindinis Periodas yra kalendoriniai metai, pradedant nuo sausio mėn. 1 d. iki gruodžio mėn. 31 d.

PAŠALPINIAI METAI (The Benefit Year)

Pašalpiniai Metai prasideda, nuo balandžio mėn. 1 d. ir tęsiasi iki sekančių metų kovo mėn. 31 d.

Visais nesusprieto atvejais, sprendžiamą balsą turi Darbo Įstaigos (Employment Office) direktorius. Nepatenkinti direktoriaus sprendimu turi teisę duoti apeliaciją.

Darbo įstaiga Worcester'y randasi: 20 FOSTER ST.

IŠ VARGO MOKYKLŲ BUTIES

— Birželio 18 Vasario 16 gimnazijoje įvyko, taip vadinamas, "anglistų" vakaras. Mat, tą dieną Anglijos Moterų Katalikių draugijos atstovės iteikė geriausiai angliškai besimokantiems mokiniais premijas. Gimnazijos mokiniai, vadovaujami anglų kalbos mokytojų H. Skvirblienės ir Skirpstunaitės, atliko gana įvairią programą vien anglų kalba. (buvo vaidinama, dainuojama, deklamuojama tik anglų kalboje). Į tą vakarą buvo pakviesta ir daugiau mūsų remiančių anglų organizacijų atstovų, kurie visi buvo tiesiog nustebinti mūsų mokinių geru anglų kalbos mokėjimu. Svečiai apdovano-ti propagandiniais leidiniais bei gimnazijos mokinių paruoštom dovanėlėm—rankdarbiais.

— Birželio 24 Vasario 16 gimnazija suruošė lietuvių rašytojų literatūros vakarą. Programą išpildė šiuo metu vakarų Vokietij

joje gyveną autoriai Dr. Vydu-nas, Vlada Proščunaitė, A. Giedrius - Giedraitis. Neseniai mirusio rašytojo Krumino keletą paskutinių kurinių paskaitė p. A. Venclauskas. Į tą vakarą atsilankė gražus bursų svečių iš PLB Vokietijos Krašto Valdybos ir iš artimesniųjų stovyklų.

— Šiuo metu vak. Vokietijoje be Vasario 16 gimnazijos veikia dar 4 normalūs lietuvių pr. mokyklos (2 iš jų išlaikomos bendruomenės) ir 6 vargo mokyklos) lituanist. kursai arba popiečio mokyklėlės). Viso lig šiol PLB Vokietijos Krašto Valdyba per metus toms mokykloms išlaikyti išleido 5. 454,50 DM.

— Viena didesnių lenkų išeivių kolonijų kuriasi Australijoje (60.000 asmenų). Lenkų organizacijų Vpkd. Tarybai Sydney ir kitoms kult. ir sporto organizacijoms pavyko apimti savo veikla lenkų daugumą.

GERIAUSI METAI

1). Katrais metais turi daugiausia luno stiprumo? Nuo 20 iki 25 metų kunas stipriausiai veikia, bet po 25 metų truputį visas kunas taip silpnėja, kad žmogus nē nejaučia kada silpna, senatvė ateina.

Katrais metais gali lengviausia mokyti? Per visokius kvotimus laikytus Kolumbijos Universitete, New Yorke, greitai patikrinta yra teisybė, kad nuo kuditystės iki 25 metų žmogus daug geriau gali mokintis, ir po to laiko kas metą apie vieną nuosimtį mažiau galimybės prie mokslo yra.

Neseniai miręs Profesorius Thorndike išrado, kad gali žmogus nuo 25 metų iki 45 metų gana gerai mokintis ir daug geriau negu nuo 13 iki 16 metų. Po 60 metų žmogus taip susilpnėjęs, kad tiktai pusę tiek gali mokintis kiek galėjo, kada buvo 25 metų.

Katrais metais žmogaus budās parodo didžiausią permainą? Nuo 25 iki 35 metų skonis, interesavimas, ir visas budas daugiausia mainosi. Po to laiko žmogus daugiau ir tankiau tą patį daro ir nemainosi. Senesni žmonės daugiau savo kompaniją nori negu kitų žmonių, daugiau senovės linksmybėm džiaugiasi, daugiau skaito, ir daugiau interesuojasi politiniais ir religiniais dalykais.

Katrais metais žmogus daugiausia jautrus?

Profesorius Willoughly, Brown Universitete išrado, kad moterys nuo 55 iki 60 metų, ir apie 30 metais turi daugiausia jautrumo. Nuo 45 iki 50 metų moterys mažiausia susijaudina. Vyrai mažai mainosi su metais, bet tiktai kiek daugiau jautrus per 40 ir vėl per 50 metus, bet

visados ne toki jautrus kaip moterys.

Katrais metais gali daugiausia naujo darbo išgalvoti ir nuveikti?

Per 20 metų Profesorius Lehman, Ohio Universitete išrado, kad nuo 33 iki 44 metų žmogus daugiausia matematike ir suradime naujo nuveikia. Medicinos išradimo geriausi metai nuo 35 iki 39. Psichologiškų išradimų daugiausia atsiekia žmogaus nuo 35 iki 39 metų. Menininkai ir muzikantai daugiausia išgalvoje naujų kurinių prieš 35 metus. Poetai ir eilėraščiai nuo 26 iki 30 metų daugiausia kuria sekmingai. Pasakų rašytojai nuo 22 iki 37 metų yra gabiausi, o novelių rašytojai nuo 40 iki 44 metų geriausia rašo.

Katrais metais gali daugiausia pinigų užsidirbti?

Kada žmogus 50 metų sueina, atrodo, kad prasideda daugiau piniginio gabumo pas jį atsirasti, ir musų tautos pelningiau si uždariai randasi tarp tų kurie 55 iki 60 metų amžiaus.

Katrais metais gali žmogus greičiausia įsimylėti.

Moterys nuo 16 iki 19 metų, o vyrai nuo 20 iki 25 metų, po to, iki 40 metų silpnėja, bet po 40 metų vėl stiprėja galimybė įsimylėti, ypatingai tarp moterų.

Katrais metais turi moteris didžiausią grožybę?

Daugiausia sako, kad apie 20 metų moteris yra gražiausia.

Katrais metais sunkiausia su žmogum susitaikyti?

Jaunesniu lengviau susitaikysi, ir senesniu, bet viduramžiaus žmogus, 40 iki 60 metų lengviausia supyksta ir be ramybės

DABARTINIS GYVENIMAS LIETUVOJE

KAS IR UŽ KĄ GAUNA IŠ KOMUNISTŲ PYLOS?

„Prezidentas“ J. Matulis, visai pasidavęs bolševikų agitatorium, paskelbė kad LTSR Mokslų Akademijos literatūros institutas gavo parengti ir savo vardu išleisti šiuos veikalus: „Puškinas ir lietuvių literatūra“, „Lietuvių literatūra kovoje su klerikalizmu“, „M. Gorkis ir lietuvių literatūra“, teisių institutas: „Liaudies atstovybės falsifikacija buržuazinėje Lietuvoje“, tai esąs „Sov. Lietuvos juridinių aktų 1918-19 m. rinkinys“. Bet lietuvių k. institutas neparengė lietuvių k. žodyno 3-jo tomo, Matulis skelbia, kad instituto dir. J. Balčikonis „netinkamai vadovavo institutui“, nes 2-is tomas „išėjęs su rimtomis ideologinėmis klaidomis“. T. Ivanauskio veikale „Lietuvos paukštis“ jis pasigedo „Mičurino biologinės propagandos“. Chemijos instituto dir. K. Daukšai prikišta, kad jis nė kartą nesuaukšęs mokslininkų posėdžio, o ekonomijos institutas „ilgą laiką neišsivyravęs buržuazinio nacionalisto P. Salčiaus veikalu“. Be šių, viešai per susirinkimus, „savikritikos pasireiškimus“ ir net spauda buvo vienu ar kitu būdu išdėgti ar „nuokryptomis“ apkaltinti šie mokslo žmonės: prof. Andriūnas apšauktas „diversantu“ už priėmimą į darbą atleisto un-to asist. Širvaičio; net toks ž. uokio akademijos rektorius Mickis (ir tai — Vajčekausko užsiplūtas) „už toleravimą buožių ir buržuazinių ideologų“, Butefit — už teigiamos kritikos parašymą prof. Kondrotui, „demaskuotam kaip reacionieriu“. Doc. Laužikas pultas už „apoli-tiškumą paskaitose“, Loko garbinimą, neatšaukimą savo seniau rašytų raštų ir apie Petra Didįjį skelbimą, kad tas rėmėsis pirkliais ir kirpės bajorams barzdas. . . Ped. Institute Keizikaitė skundė, Martinėnė, kad tas dėstydamas istoriją, „nušviečia ją iš buržuazinio taško“. Nors Mokslo Akademijos part. sekret. Malaskowskis ir giriasi, kad „akademijos kadrai pravalyti nuo nepatikimų asmenų“ t. y. jie visi išmesti arba net sumiti), bet partinis darbas „dar vis silpnas“, nors Vilniaus un-te iš profesūros pasiryžo įstoti į partiją kandidatais jau 13 žmonių. Prie tikrų agitatorių jau dedasi

ir Bučas. Jis nukalė net sovietinį mokslininkų sukū: „Liaudies laimė“, o nuo jo neatšildkamas Korsakas kitą: „Stalinas—tai mūsų vėliava“. Už tat nesugebančių taip smarkiai su jais žingsniuoti tokių Čiurlio, Kvedaro, Natkevičaitės paskaitos „menko idėjinio lygio ir su klaidomis“, dek. Kairiukštis nepaiso kritikos ir mano, kad tokia kritika žemina jo autoritetą. Šaukiama, kad net kalbos katedros „nepritaikytos prie genialių drg. Stalino minčių kalbos reikalui“, o tokie dėstytojai, kaip Kaveckas (geol.) Garmus, Rinkunas vis „nepasitaiso iš klaidų ir ju neatšaukia“. Net Daugininkų Sąjunga buvo apkaltinta, kad nesugebėjo susovietinti Čiurlionio, o tokioj I-joj vid. mokykloj „vis dar tebedėjęs buv. buržuaziniams laikais dep-to dir. L. Vaitiekunas su šauliu Šimoniu“ arba Kauno II-oj amatų mokykloj „smetonininkas Chomanskis“ etc. etc. Tokių pavyzdžių yra galybės. Kokia gali būti tokioj „atmosferoj“ mokslinė ar darbo kuryba, aiškinti netenka: ją gerai žino kiekvienas, nors kiek pats pabuvę sovietinėj sistemoj.

Bet ne kartą ir to būna permaža: tada pylos gauna ir patys vadovai. Štai kaip toks mokyto. A. Papartis, matyti, norėdamas padaryti dar didesnę karjerą, išvanojo Sviet. Ministerijos organą. „Tarybinę Mokyklą“. Jai prikišta, kad jis paskelbė egzaminų taisyklės tada, kai tie egzaminai jau buvo baigti. Nors ir kritikuotas KP V-jo suvažiavimo, — šaukė Papartis, žurnalas „nepasitaisė ligi šiol“. Jurginiui buvo prikišta, kad jis savo straipsny nieko neužsimena apie marksizmą - leninizmą, P. Šinkuno straipsnis—„šaltas ir nepolitinis“: mat, autorius svarbiausia Lietuvoje nubiednėjimo priežastimi laiko seną paprotį dalinti žemę tarp šeimos narių, bet Papartis jį įspėja, kad taip skelbti negalima, nes „leninizmo mokslas mus moko, kad svarbiausia darbininkų neturto priežastis—tai buržuazinė visuomenė kapitalistinė tvarka“. Nėra straipsnių, nušviečiančių „buržuazinių — tautinių elementų ir reacionieriškos kat. dvasiškosios kenksmingą veiklą. Redakcijos kolektyvas, — nesitverta pykčiu Papartis, — matyti,

Už ką buvo teisiami Lietuvos Vyskupai?

Spaudoj reikiasi įsitikinimai, jog Lietuvoj kova su religija, ypač katalikų, vykdoma jau iš seno planingai. Dar prieš kard. Mindszenty bolševikų buvo nu-teisti ir pasmerkti Lietuvos vyskupai, tik kažin kodėl jų byla taryk nebuvo padaryta tokia paradine. Telšių vyskupai (V. Borisevičiui) byla buvo sudaryta, kaip kad oficialiai teigiama, už tai, kad jis—bent taip jam buvo prikišta, ir taip papasakota minimajam korespondentui —partizanų vadų slėpęs ir buvo įregistruvęs bažnyčios tarnautojų. Kaišadorių vyskupų buvo byla sudaryta ir bolševikiška ištamė paskelbta, pirma jį apkaltinus, kad jis buvęs tiesiogiai atsakingas už žudymą d. valstiečių, naujakurių ir Sov. intelektualų, ne kartą net su jų šeimomis, aktyvų dalyvavimą teroristinėj gaujoj, teroristų lankymą, antisovietinės literatūros platinimą“ etc. Jau iš pačių kaltinimų formulavimo ma-

atsisakė nuo antireliginio darbo mokyklose“. Iš tokios savikritikos paaiškėjo, koks teroras kreipiamas į visus švietėjus ir kultūrininkus.

Geriausia Worcesterio šoferių Mokykla yra—

LA PORTE AUTO SCHOOL

Kuri parengia šoferius, išmokina pagal naujausį metodą,

pristato prie egzaminų gauti šoferių leidimą. Ji viena iš

seniausių ir didžiausių Šoferių Mokykla yra Naujoj

Anglijoj. Pamoka kainuoja 3.50 dol. Kreipkitės kasdien

šiuo adresu:

LAPORTE AUTO SCHOOL, 82 FOSTER ST.

Tel. 6-7476 - Worcester, Mass.

tyti visas jų absurdiškumas. Panašios provokacinės bylos „už partizanų slėpimą ir atsisaukimų spausdinimą“ buvo iškeltos pranciškonų vadovybei Kretinogoj, visai eilei Vilniaus kunigų, Ukmergės bažnytinio choro dalyviams etc. Dar viena budinga smulkmena: kai prancuzų kat. spauda paskelbė, kad Maskvoj buvusios kat. bažnyčios St. Louis, į kurią beveik išimtinai lankydavosi tik užs. diplom. korpo nariai ir personalas, rektorius prancuzas Thomas esąs nušalintas, į jo vietą esąs paskirtas lietuvis kun. Adomavičius. Paskiau paaiškėjo, kad tai esama ekskunigo Adomavičiaus, mėgstancio kartais taip pat savo pavardę sutrumpinti, kuris metęs kunigyste, prisidėjo prie komunistų ir jų partijos aktyviai reiškęsi. Paskiausiai jį komunistai—propagandos ir šnipinėjimo sumetimais — vėl buvo įstatę vietoj minimojo prancuzo jų bažnyčios „rektorium“. Tuo būdu apeliuojančių į laisvojo pasaulio sąžinę dėl komunistų vykdomų nežmoniškų prievartavimų skaičius vis didėja. Nuo jų nusisuka net jų buvusieji simpatikai. Per Kravčenkos, Campesino, Lipperio, Dalino, Nikolajevskio, Hydeo ir kitų lupas išgirstama vis daugiau ir juo šurpnes tiesos apie tikrąją dalykų padėtį toje „visų darbo žmonių tėvynėje“....

JAUNIMO KAMPELIS

Mažai naujos kartos asmenų atsakė į prašymą parašyti apie „Mano Atostogas“. Tikimės ateity sulaukt daugiau rašytojų. Šį kartą vieną dolerį laimėjo darbus Rimas Pauliukonis, kuris parašė sekančią įdomiausią pasaką:

„KAIP AŠ PRALEIDAU Atostogas“

Aš praleidau vasaros atostogas Marijanapolio Kolegijoje, Thompson, Conn. Tėnai mokiniai yra dauguma lietuviai. Gaila, man teko būti toje gražioje ir lietuviškoje aplinkoje tik vieną mėnesį.

Aš vieną dieną su penkiais berniukais ėjau į patalpas, kurios buvo arčiau prie Marianapolio kolegijos ukio. Taip beeinant, atėjo priešais mus toks senis su šautuvu. Mes manėm, kad nieko jis nedarys, bet jis nusikabino nuo peties šautuvą ir prisidėjo prie akies. Mes, kad dumėm per krumus! Paskui tas mūsų „banditas“ pasakė per vakarienę, kad jis tik norėjęs mus pagądinti, o mes kai dumėm, tai dumėm!

Per atostogų mėnesį, mes ten žaidėm ir važiuodavom maudytis. Žaidėm parke prieš Marijanapolio rumus, o važiuovom maudytis į didelį Webster ežerą, Mass. valstyjoje.

Taip ir prabėgo visas mėnuo. Per greit reikėjo palik-

ti šį ramų, ir pilną visokių nuotykių kampelį, ir grįžti atgal į miesto dulkes—tai yra namo.

RIMAS PAULIUKONIS
9 Aetna St., Worcester 4, Mass.
(12 metų—Sv. Kazimierio mok.
7tą skyr.)

Už sekančią pasakėlę Algis Garsys laimėjo antrą dovanėlę dėl žuvautojo. Algis rašo:

„KAIP PRALEIDAU VASARĄ“

Kada mokykla pasibaigė prasidėjo mūsų atostogos. Ėjau daug kartų maudytis ir uogauti su savo draugais. Ėjau ir žuvauti keletą kartų.

Buvau maudytis rezervuaroose. Kaip aš ten buvau, aš plaukiau su guminiu laiveliu ir motoriniu. Buvau daug kartų maudytis, Vernon Hill parke ir Quinsigamond ežere. Keletą kartų su tėčiu buvau maudytis.

Tai kada mano tėtis gavo atostogas, jisai buvo nuvažiavęs į Maine. Kada jisai ten buvo, jis mešką matė — atėjo prie jo budos. Briedį matė ir kitokių įvairių gyvulių. Kai jisai atgal važiavo, jiems nuplovė kailius.

ALGIS GARSYS
44 Penn Ave., Worcester 4, Mass.
9 metų—Sv. Kazimierio mokyk.
5tą skyr.)
Neužmirškite, kad kiekvieną savaitę bus doleris ir dovana dėl geriausių raštų—pasakų. Rašykite tiesiog į:

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St., Worcester, Mass.

Kitą savaitę netingėkite, rašykite apie „Mano Geras Draugas“.

Nepriklausomoji Lietuva

RAŠO A. UPENSKIS, (Jau miręs)

Lietuvos Kariuomenės Įkurimas. Pirmieji Savanoriai Ir Pirmosios Kautynės Lietuvių Tarybos Atsisaukimas „Lietuva Pavojuje“. Pirmojo Ministrų Kabineto Pasikeitimas. Naujasis Karo Ministras!

Tuo pačiu laiku įvyko ir Pirmojo Ministrų Kabineto pirmoji krizė. Ministras pirmininkas prof. Voldemaras, iš viso, buvo priešingas Lietuvos kariuomenės steigimui. Jo nuomone, tokia maža valstybė, kaip Lietuva, vargu bau galėsianti išlaikyti savo kariuomenę. Jis siūlė, Sveicarijos pavyzdžiu, įsteigti karišką miliciją. Jo pasiūlymu pasipiktino ne tik karininkija, bet ir tulaikinių ministrų dauguma. Prof. Voldemaras, palaikydamas savo tezę, atsistatydino.

Naująjį Ministrų kabinetą Lietuvos Taryba pavedė sudaryti adv. Mykolui Slezevičiui (liaudininkas, g. 1882. II. 21; m. 1939. XI. 11). Tai buvo įgudęs, sumanus ir labai aktyvus politinis veikėjas, atitinkas tų laikų dvasią. Busimasis Lietuvos prezidentas Antanas Smetona, dar nebuvo grįžęs iš užsienio, kur rūpinosi Lietuvos Nepriklausomos valstybės pripažinimu ir paskolų iš Anglijos ir Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvai gavimu.

—III.—

Gudų Komendantūros Ir Gudų Pulko Įkurimas Gardine. Lietuvos Vyriausybės Ir Lietuvių Ir Gudų Kariuomenės Evakuavimas Iš Vilniaus Į Kauną Ir Gardiną (1919).

1919 m. sausio 1 d. Kurėjas Savanoris Škirpa ir Adjutantė Gužas ir V. Stepanavičius Vilniuje Gedimino kalne iškėlė mūsų trispalvę Vėliavą. Raudonasis pavojus iš rytų vis artėjo. Nepaprastame Lietuvos Tarybos posėdyje, naktį iš 31 gruodžio į 1-ją sausio (1919) buvo nutarta evakuoti vyriausybę į Kauną, o besikuriančios kariuomenės dalinius — lietuviškuosius į Kauną, o gudiškuosius į Gardiną. Prisimenu tą naktį. Siuram šeimyniš-

kam ratelyje, pas M. Vėlykį, mes ruošėmės sutikti Naujuosius 1919-tuosius metus. Sveitingojo šeimnininko žmona, p. O. Vėlykienė, kuo turėdama vaišino susirinkusius svečius. Lukuriavome, jau senokai išvykusio į nepaprastą Tarybos posėdį, šeimnininko. Štai išmušė 12-tą. Mes pasveikinome vienas kitą ir karštai linkėjome Jaunai Lietuvos Respublikai atėjusiais Naujais 1919 m. tvirtai atsistoti ant kojų. Nuotaika buvo prislėgta. Ateitis miglota. Kas laukia Lietuvą ir mus visus? Ar ilgai bepajėgsime išlaikyti Vilnių? Lietuvos savanoriai dar beginkliai. Vokiečiai vis dėsia su ginklų išdavimu.

Bekuriantieji savąją kariuomenę lenkai, nepalankiai šnairuoja į mus ir diena iš dienos tenka laukti konflikto. Vietiniai komunistai, pajutę savųjų artėjimą, darosi vis drąsnesni, vis įžulesni. . .

Staiga gatvėje sutrata šuviai — tai girtų vokiečių kareivių burys, sveikina Naujuosius Metus. Aidi jų laukiniai šukavimai girtos dainos. . .

Skambutis. Įeina susijaudinęs Krašto Apsaugos Ministras M. Vėlykis. Jis nusiveda mane į šalį ir įsako: „Jūsų pulkas, evakuojamas į Gardiną. Ešalonas išeina iš Vilniaus stoties 11 val. Krašto Apsaugos M-je gausite evakuacijos įsakymą, vokiečių komendantų leidimą ir pinigus. Kareivines paskirs Gardino Miesto Valdybą vietoje. Kiek vėliau, Ministrų Kabinetas persikels į Kauną. Apie pulko atvykimą į Gardiną praneškite Krašto Apsaugos M-jai, per ryšių karininką. Telegrafas neveikia, bet Krašto Aps. M-ja praves tiesioginį kabelį iš Kauno į Gardiną. Pasiskubinkit. Viso geriausio! Sudeiv!“

Atsisveikinom 1919 metų sausio 1 dieną anksti rytą. I-jo gudų pulko, pirmosios kautynios kuopos, dar be šautuvų žygiavo iš Antakalnio kareivinių į Vilniaus stotį. Susėdome į traukinį ir lygiai vienuoliktą valandą traukinys pajudėjo Petersburgo — Varšuvos geležinkelio ruožu, Gardino link.

Sėdėdami vagonė, su pulkininku Lavrentjevu, dalinomės pirmųjų dienų tarybos Lietuvos kariuomenėje, prisiminimais ir įspūdžiais. Pulk. Lavrentjevas buvo labai mielas, kultūringas, visuomet išlaikantis lygsvarą, senosios rusų armijos karininkas. Kurį laiką mudu tarnavom su juo drauge 27-tos divizijos Suratovo 108 pulke. Prieš didįjį karą pulkininkas buvo išėjęs į atsargą, karo metu vėl grįžo į aktyviąją tarnybą ir vadovavo atskiram daliniui fronte.

Pulkininkas Lavrentjevas liudani žiurėjo į Lietuvos padėtį — kovos lauko padėtį tarp Vokietijos ir Sovietų Rusijos. Per visus karus Lietuvai visada tekdavo nukentėti dėl savo geografinės padėties. Jis mažai dėjo vilčių į Nepriklausomos Lietuvos išlikimą, bet ištveręs iki galo, bus išganytas — sakė jis — „ištversime ir mes! Gal gi bolševikai išsinešdins iš čia—dabar mums nebus sunku juos nuveikti“. O kas tai yra bolševikai, jis puikiai žinojo. . .

Petrograde jam teko savo akimis matyti bolševikų sukilimą prieš anemišką, Kerenskiio valdžią. Jis buvo matęs rusų revoliucijos žiaurumus, plėšimus ir žudynes, ir ypač, beprasmį karininkijos naikinimą. Po to, pulkininkas paskutiniasias Petrograde pragyventas dienas, kaitaliodavęs nakvojimo vieta. Pagaliau jam pasisekė pabėgti į Vilnių.

Aš pasakojau jam apie savo išgyvenimus vokiečių nelaisvėje, apie prasidėjusią Vokietijoje revoliuciją, žodžiu, apie viską, ką teko matyti savo akimis.

Į Gardiną atvykome vakare. Palikę kareivius stotyje, mes abu, su pulkininku Lavrentjevu, nužygiavome į vokiečių komendantūrą. Mūsų kareiviams buvo paskirtos buvusios Petrozavodsko pulko kareivines, o karininkus Miesto Valdyba išskirstė dalinai

privačiuose butuose. Mieste buvo ramu. Vokiečiai dar visai nei nesiruošė išvykti, bet jų čia buvo ne daugiau, kaip batalionas, kurs aptarnavo miestą, palaikydamas jame tvarką ir ramybę. Bolševikai iš čia buvo toli ir vietiniai komunistai, kol kas nerodė jokių gyvybės ženklų.

Įkurdinę gudų pulko štabą viename iš namų ir įrengę kareivines, mes tęsėme ramų, niekieno netrukdomą, tolimesnį I-jo Gardino pulko kurimosi darbą, išskyrę tam tikslui iš pulko nedidelį karininkų ir kareivių kadra. Tuo pačiu laiku buvo išsiuntinėti pulko atsisaukimai į visus apskričius ir valsčius, raginantieji gyventojus registruotis pulkuose ir komendanturose, Tėvynės nuo priešų gynimo reikalui. Dėka Gardino suvažiavimui, ryšys su gyventojais, per buvusius krašto atstovus, nebuvo nutrukęs. Bet nedraugingas lenkų nusiteikimas gudiškajam sąjudžiui, ilgainiui virto tikra neapykanta. Dauguma gudų verbuotojų karininkų ir puskarininkų buvo lenkų užpulti ir sumušti, skelbimai nuplėšyti, gudų susirinkimai valsčiuose išvaikyti. Daug kančių teko patirti gudų kariuomenės steigėjams tuose valsčiuose, kur šeiminkavo lenkų žandarai. Bet, nepaisant suėmimų ir mušimų, žinia apie gudų pulko steigimą, plito per žmones. Ir nedidelėmis grupėmis, po 5—6, o kartais pavieniais, jiems pavykdavo prasprukti į Gardiną. Labai sunku buvo gaudams lenkų nacionalistų valdžioje.

Atvykstančius į pulką savanorius aš smulkiai išklausinėdavau, apie jų gyvenimą, darbus ir profesiją. Dauguma savanorių buvo artojai ir grįžę iš vokiečių nelaisvės, rusų caro armijos puskarininkai ir kareiviai. Bet pasitaikydavo miestelėnų tarpe jau užkrėstų bolševikiškos propagandos nuodais jaunuolių, jie laikėsi drastiškai ir daug plepėdavo. Tokius aš liepdavau kuopų vadams stropiai pridaboti, kad kartais neįsibrautų į kariuomenę bolševikų agentai.

(Bus daugiau)

Šią savaitę, pradėdant pirmadienį, baigiant ketvirtadienį, Moterų Sąjunga laikė savo seimą Nekalto Prasiidėjimo Vienuolyne, Putnam, Conn. Worcesterio Moterų Sąjungos penktoji kuopa daugiausia pasidaravo seimo surengime.

Paveiksle, iš kairės į dešinę: ponija JULĖMACK, sekretorė; ponija MATILDA PAULIUKONIENĖ, seimo rengimo komisijos pirmininkė; ponija ONA P. SIDABRIENĖ, Moterų Sąjungos 5-tos kuopos pirmininkė.

Moterų Sąjungos organizacija gyvuoja jau 39 metus. Ji turi 80 skyrių. Seime dalyvavo atstovės iš Worcesterio, Connecticut, Massachusetts, New Hampshire, New York, New Jersey, Pennsylvania, Ohio, Illinois, Michigan ir California.

TRUMPOS ŽINIOS MUSŲ KOLONIJOJ

— Moterų Sąjungos Seimas prasidėjo rugpjūčio 20-tą ir tęsėsi iki rugp. 22-trą, Nekalto Prasiidėjimo Vienuolyne, Putnam, Conn. Antradienį, 21-mą buvo vakarienė, kuriame ir svečiai galėjo dalyvauti.

— Birutė Mancevičiūtė, nuo 27 Cutler gatvės, kuri baigė Clark universitetą, dabar su grįžo mokytojaujusi Pensilvanijos universitete, ir laukia pašaukimo prie valdžios darbo, Washington, D. C.

— Panelė Lillian Miskevičiūtė dainavo Sheraton Viešbutyje penktadienį prieš pietų susirinkimo, Kiwanis klubo. Mary V. Lynch akompanavo pianu.

— Graton ir Knight Co., odų išdirbystė, Franklin gatvės, jau rengia didelį išvažiavimą su vakariene, 25-tą rugpjūčio, kada sulauks savo 100 metų sukaktuves. Daug senesnių ir naujų darbininkų, net ir sulaukę pensijos, pakviesti asmeniškai dalyvauti.

Prisimsiu Senus Žmones Be Vaikų

Savo penkių kambarių tenemente. Del kainos susitarkysime. Turiu rakandus ir visus įrengimus. Kreipkitės po 5-tos val. vakaro kasdien, o visą dieną sekmadieniais ir šeštadieniais.

A. Tamulevičius, 63 Fifth ave., Worcester

RADIO ŽINIOS

Lietuvių Radio Korp. radio programą sekmadi., rugpjūčio 26, per stotį WHEE, 1090 kil. (netoli WBZ stoties) 9:30 iki 10:30 val. ryte bus sekantis:

- 1—Falcono orkestra. 2—Dainininkės: Janice Hagerberg ir Blanche Shimkus iš Worcesterio.

Po programos prašome parašyti laiškelį ar atvirutę į stotį WHEE, Lithuanian Program 35 Court St., Boston, Mass., pranešdami kokias orkestras, dainininkus ir dainininkes norit išgirsti, o biznio reikalais rašykite ofiso adresu: 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Tarp 11 Worcesterio merginų, kurios pradės lankyti Smith kolegiją kitą mėnesį, yra viena lietuvaitė, Francisca C. Žuromskytė, dukterė Mr. ir Mrs. Juozo G. Žuromskio nuo 260 Old Hill Rd., Shrewsbury, Mass.

— Daržovių ir gėlių paroda laikoma prie Elm gatvės kas savaitę, pradėdant ketvirtadieniais. Salė stovi skersai kelio nuo telefono muro, įžanga nemokamai.

— Barbara A. Sootkus, dukterė Juozo A. Sootkus nuo 35 Lafayette gatvės vestuvės su Tamošiu R. Radula, sunum ponios Frances B. Radula, nuo 26 Lafayette gatvės, 9 val. šv. Marijos bažnyčioje, buvo šeštadienį.

Per ateinančias 2 savaites, Hotel Aurora, Main ir Chandler gatvės kampo, nuo 7:30 iki 10:00 v. vak. galima palikti siuntinius, drabužių arba maisto, kurie Pagelbos Traukiniai į Kansas ir Missouri valstybes, tuojau bus prisiusti. Per visą Ameriką tas traukinys važiuoja ir renka pagelbos nelaimingiems, kurie paliko savo paskendusius namus, kada vandenys pakilo upėse kelios savaitės atgal. Valdžia ir Raudonas Kryžius gelbėja, bet vis didelis reikalas visiems duoti kiek galima.

— Viešos ir privatinės mokyklos atsidarys rugsėjo 5-tą dieną kada vaikų atostogos laikas jau praėjęs.

— Zigmas Gramba, nuo 3 Burton gatvės mirė ketvirtadienį Miesto Ligoninėje. Jis gimė Lietuvoje ir palieka savo moterį Elzbietą nuliudime.

Tautos Šventės Minėjimas

Rugsėjo 8, 1951 m. (šeštadienį), Elks Klubo salėje, 39 Elm St. rengiamas Tautos Šventės PAMINĖJIMAS. Programoje: Paskaita, Koncertas ir šokiai. Veiks bufetas. Pradžią 6:30 val. vak. Įėjimas 49c. Pelnas Tautos Fondui Worcesterio Liet. Tremt. B-nės Komitetas

— Prezidentas Trumanas pasirašė susitarimą paskirti \$950,000 del Darbo Departamento, kad būtų iš Meksikos ukio darbininkai čia pertraukti.

Marijos Šventės Įsteigimas Ir Mindaugo Krikšto Minėjimas Marianapolyje

Pernai Tėvų Marijonų Rėmėjų seimas buvo nutaręs įsteigti Marianapolyje šv. Mergelės Marijos šventę rugsėjo aštuntai artimiausį sekmadienį. Šiemet tas artimiausias sekmadienis yra rugsėjo 9 dieną. Marianapolyje vadovybė deda pastangas, kad pirmoji Marijos šventė būtų išpudinga, ir kad ji taptų tradicine—metine lietuviškosios mokyklos švente.

Tat š. m. rugsėjo 9 popiet, prie Liurdo grotos bus tai dienai pritaikytos pamaldos su giesmėmis ir pamokslu. Pamokslą apie Marijos šventoves Lietuvoje sakys Lawrence lietuvių parapijos klebonas, prelatas P. M. Juras, o

Republikonų Klubo Metinis Piknikas

Lietuvių Amerikonų Republikonų Klubo metinis piknikas bus šį sekmadienį, rugpjūčio 26, 1951 metais, Babrausko paviljone, Manville gatvės, Leicester, Mass. Rengimo komisijon įeina sekantieji: Vincentas Mitrikas, Antanas Salasevičius, Louis Dougall, Samuelis Čivinskas, Jurgis Vieraitis, M. Paujaujienė, M. Mitrkienė, p. J. Vieniainė, Jonas Endzelis, Kazys Pupka, Jonas Simanavičius ir Vincentas J. Vieraitis, prezidentas. Kviečiam visus skaitlingai atsilankyti į mūsų rengiamą pikniką.

“AMERIKOS LIETUVIO” METINIS RUDENINIS PIKNIKAS

LIETUVISKAI SPAUDAI PAREMTI

Ivyks SEKMADIENI

PRIEŠ “LABOR DAY” ŠVENTĖ

Rugsėjo Sept. 2, 1951

TUOJAU PO PIETŲ

Babrausko Paviljone, prie Manville gatvės, Leicester, Mass.

Bus Įdomi Programa, Iš Kalbų, Muzikos, Kontestų, Žaidimų, Dovanų ir t.t.

Jei Lytų, Pastogės Yra Dėl 1,000 Žmonių

*****

ANNUAL AUTUMN PICNIC SUNDAY, SEPTEMBER 2, 1951

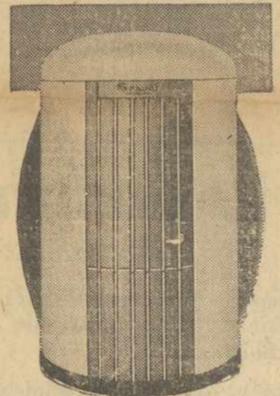
BEFORE “LABOR DAY”

CROWING OF WINNERS OF CHILDREN'S CONTEST PRIZES, MUSIC, GAMES, etc.

Brosky's Grove - Manville Street - Leicester, Mass.

KELRODYS: Važiuodami per Worcesterį važiuokite iki Miesto Rotužės, nuo čia imkite South Main gatvę ir važiuokite tiesiog iki Webster aikštės, kur Main gatvė pasisuka į dešinę pusę; pavažiavę 9-tu keliu per kokias 15—20 minučių matysite į dešinę pusę sportų aikštę, gi skersai kelio į kairę geltoną plytų bažnyčią, čia pat po dešinę yra pirma Texico gasolino stotis, kur bus prikaltos pikniko iškabos; tuojau už tos gasolino stoties imkite kelią po dešinę, pavažiavę kokias dvi minutes, pamatysite pikniko aikštę į kairiąją pusę, ten automobilių tvarkytojas parodys kur reikia automobilius pastatyti. Taipgi galima paimti Busus iš Worcesterio: iš Salem aikštės paskui, Front Harding, Cambridge gatvės per Webster aikštę, su vardu Rochdale, Spencer, Springfield, Ware kas valandą; kurie jus nuves čia Manville gatvės, Leicesteryje. — BABRAUSKO PAVILJONE.

Geriausias Vandens Šildymas naudojant GASĄ

Nauji Automatiški Gasiniai Vandens Šildytuvai yra 3 kartus grėtesni Duoda - jums - bile temperatūros karšto vandens ką norite 24 valandas - į - dieną.

WORCESTER GAS LIGHT CO., 240 MAIN GATVĖS Tel. 2-2811 - Worcester, Mass.

Pardavimui Du Namai

1.) Vernon gatvės, 3 tenementų, po septynis kambarius, gera vieta profesionalui, kaina \$15,500. 2.) Providence gatvės, 3 tenementų po septynis kambarius, randos \$69., \$40.25 ir \$40.25. Kaina \$12,000. Kreipkitės—Mr. Joseph Dodge 35 Canton St., Worcester, Mass. Tel. 2-1747.

— ROBERT J. O'KEEFE —177 Highland St., office 311 Main St.

Vice Commander of Tattuck Post, active at Holyoke during Am. Legion Convention last week.

Thurs., Friday and Saturday last week 40—8 parade Frid. night.

Master's Degree in Law

ŽUVIS pamatė, kad jo draugas rydamas slėką, pagautas sakė: “Jeigu tu tą didelį snukį laikytum uždarytą, tai tas nebūtų atsitikęs”.

PARDUODU

Pilką aliejaus ir gaso virtuvės pečių ir vieškambario rudą aliejaus pečiuką su 9 colių įtaisymais. Telef. — 7-1800.

PARDUODAMA

Geram stovy pečiai, gražus piano, elek. šaldytuvas. Galima apžiūrėti kiekvieną dieną nuo ryto 9—12 val. 89½ Ward St., 3-čias aukštatas.

Edward Yanover's PACKAGE STORE 278 Millbury gatvės. Pašaukite Tel. 2-3381. Pristatymas nemokamai—perkant alaus dešę.

Westinghouse ROASTER-OVEN \$39.95. A hot weather life-saver... Bakes pies, cakes, pastries. Roasts meats, poultry... even a large turkey. Cooks complete family-size oven meals. Has automatic heat control, glass Look-in-Lid, ovenware dish set. Reddy Kilowatt Your Electric Servant. WORCESTER COUNTY ELECTRIC CO. 11 Foster St. Dial 2-6771